

Structuurvisie Vechtpark Hardenberg

September 2010

Behoort bij besluit van
de raad van de gemeente Hardenberg

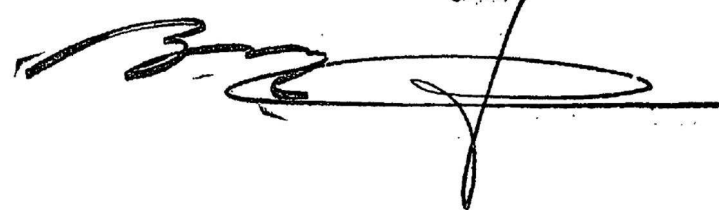
agendapunt 8

d.d. - 7 SEP 2010

De raad voornoemd,

De voorzitter,

De griffier,

	<i>Datum</i>	<i>Nummer</i>
Ontwerp ter visie:	20-05-2010	n.v.t.
Vastgesteld:	07-09-2010	151305

Colofon

Adresgegevens

Datum

7 september 2010

Auteurs

Wilfred Borneman	gemeente Hardenberg
Marc Ooms	waterschap Velt & Vecht
Alwin te Rietstap	gemeente Hardenberg

Gemeente Hardenberg
Stephanusplein 3
Postbus 500
7770 BA Hardenberg
Telefoon: 14-0523
Fax: 0523-260975
E-mail: gemeente@hardenberg.nl
Internet: www.hardenberg.nl

Waterschap Velt & Vecht
Burgemeester Feithsingel 2
Postbus 330
7740 AH Coevorden
Telefoon: 0524-592222
Fax: 0524-592200
E-mail: info@veltenvecht.nl
Internet: www.veltenvecht.nl

De Vechthaven, 2009

INHOUDSOPGAVE	4
SAMENVATTING	6
HOOFDSTUK 1. INLEIDING	7
1.1 HARDENBERG AAN DE VECHT	7
1.2 AANLEIDING VOOR HET OPSTELLEN VAN STRUCTUURVISIE VECHTPARK	8
1.3 LEESWIJZER/WERKWIJZE	9
HOOFDSTUK 2. RELEVANTE BELEIDSKADERS	10
2.1 NATIONAAL BELEID	10
2.2 REGIONAAL BELEID	11
2.3 GEMEENTELIJK BELEID	14
HOOFDSTUK 3. EEN RUIMTELIJKE ANALYSE VAN HET PLANGEBIED VECHTPARK	17
3.1 HET PLANGEBIED VECHTPARK: GRONDPOSITIES EN GEBRUIKSFUNCTIES	17
3.2 OMSCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE	18
3.3 OMSCHRIJVING VAN DEELGEBIEDEN IN HET VECHTPARK	19
HOOFDSTUK 4. RUIMTELIJK ONTWIKKELINGSVISIE	21
4.1 INTEGRALE TOEKOMSTVISIE VECHTPARK	21
4.2 TOEKOMSTVISIE IN THEMA'S	21
4.2.1 Natuur	22
4.2.2 Water	22
4.2.3 Recreatie	24
4.2.4 Kunst & cultuur	26
HOOFDSTUK 5. OMGEVINGSASPECTEN	30
5.1 Cultuurhistorie	30
5.2 Archeologie	31
5.3 Ecologie	32
5.4 Bodem	34
5.5 Externe veiligheid	34
5.6 Geluid	35
5.7 Plan-m.e.r./project-m.e.r.-plicht	35
5.8 Water	35

HOOFDSTUK 6. UITVOERINGSTRATEGIE	37
6.1 UITVOERINGSORGANISATIE.....	37
6.2 GRONDSTRATEGIEPLAN	37
6.3 COMMUNICATIE.....	39
6.4 FINANCIERING.....	39
LITERATUURLIJST:.....	42

BIJLAGEN

- 1 Eindverslag
- 2 Ontvangen reacties
- 3 Plankaart

Samenvatting

Hardenberg is ontstaan langs de Vecht. Eeuwenlang bepaalde de rivier de structuur van het landschap. Door de belangrijke transport- en landbouwfunctie ontstond er een sterke relatie tussen de stad en rivier. Aan het begin van de vorige eeuw veranderde deze structurerende rol van het water aanzienlijk door de technische vooruitgang. De talloze overstromingen veroorzaakten teveel overlast en de Vecht werd bedijkt en grotendeels gekanaliseerd. Door toenemende kans op overstromingen groeide de afgelopen decennia echter het besef dat ook de Vecht meer ruimte moet krijgen om Hardenberg voor overstromingen te bewaren. Het water krijgt weer een medeordende rol toegewezen. Ruimte voor water biedt niet alleen oplossingen voor waterveiligheid, maar ook kansen om oude landschapskenmerken en verbindingen tussen Hardenberg en Vecht weer op te pakken. Zo kan de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van Hardenberg en het Vechtdal versterkt worden.

De structuurvisie Vechtpark is ontwikkeld om de Vecht en Hardenberg weer sterker met elkaar te verbinden. De Vecht is namelijk een waardevol cultuurhistorisch element dat stroomt door het stedelijk landschap van Hardenberg. De gemeente Hardenberg wil dit doel in nauwe samenwerking met het waterschap Velt & Vecht verwezenlijken. Dit kunnen beide partijen echter niet alleen. Door middel van intensieve participatie met de provincie, bewoners en belangengroepen moet het Vechtpark een bijdrage leveren aan de waterveiligheid, ecologische kwaliteit en ruimtelijke kwaliteit van de stad Hardenberg. Door de relatie van de stad en Vecht te versterken, de aantrekkelijkheid en beleefbaarheid van de omgeving te verhogen, vindt het project Vechtpark aansluiting bij de doelstellingen van het programma Ruimte voor de Vecht. Ruimte voor de Vecht is een samenwerkingsprogramma waarin gemeenten, waterschappen, het Overijssels particulier Grondbezit, het Regionaal Bureau voor Toerisme, Staatsbosbeheer en de provincie Overijssel samenwerken aan de veiligheid en de integrale versterking van het Vechtdal.

Met de realisatie van het Vechtpark wordt extra ruimte gemaakt voor waterberging en natuurontwikkeling. De kwaliteit van de omgeving moet beleefbaar zijn. Dit kan bereikt worden door ruimte te bieden om te wandelen en te fietsen over verharde paden en door struinnatuur. Met het maken van aanlegvoorzieningen, een stuw/kanopassage en verhuurmogelijkheden voor bootjes moet de Vecht net als vroeger weer meer bevaarbaar worden gemaakt. De verbinding tussen stad en Vecht wordt verder versterkt door bewoner en bezoeker uit te nodigen om in het Vechtpark te recreëren. Het moet mogelijk zijn om deel te nemen aan buitenactiviteiten of te verblijven op een ligweide. Het Vechtpark is geen project dat lang als visie op bureau moet blijven liggen. Om daadkracht te tonen is in 2009 het eerste deelproject van het Vechtpark, de Vechthaven, opgeleverd.

Hoofdstuk 1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst de algemene context van het Vechtpark omschreven. Deze omschrijving is van belang om de aanleiding voor de ontwikkeling van het Vechtpark te verduidelijken. De leeswijzer omschrijft de opbouw van de structuurvisie.

1.1 Hardenberg aan de Vecht

De structuurvisie Vechtpark is ontwikkeld om de Vecht en Hardenberg weer sterker met elkaar te verbinden. De Vecht is namelijk geen hindernis, maar een waardevol en cultuurhistorisch element in het stedelijk landschap van Hardenberg. Met de structuurvisie en de daarvoor te ontwikkelen deelprojecten willen wij, gemeente Hardenberg en Waterschap Velt en Vecht, kansen creëren voor de inwoners van Hardenberg en de veiligheid en ecologische en ruimtelijke kwaliteit van de Vecht vergroten. Dit doen we met, voor en door de bewoners en in samenwerking met de provincie Overijssel en belangengroepen. We richten ons daarbij op het maken van kansen voor:

- Plezier voor bewoner en bezoeker
- Schoonheid langs de oevers
- Stromend water en levende natuur
- Duurzaamheid en veiligheid

Plezier voor bewoner en bezoeker

De Vecht en haar uiterwaarden vormen nu een groene strook door Hardenberg. Deze groene strook biedt ruimte voor bijzondere activiteiten. Zeker ter hoogte van de haven willen wij graag dat de beschikbare gronden zo zijn ingericht dat evenementen zoals een ballonnenfestival optimaal mogelijk zijn. Uiteindelijk willen wij graag dat een parkachtig rivierenlandschap ontstaat dat aantrekkelijk is om door te wandelen en te fietsen. Een parkachtig rivierenlandschap biedt ook kansen voor ondernemers om recreatieve arrangementen te ontwikkelen.

Schoonheid langs de oevers

Nu we de komende jaren de Vecht en haar uiterwaarden aanpakken willen wij dat het gebied mooier wordt. Dit willen wij bereiken door de ontwikkeling van natuur, maar ook door het toevoegen en verbinden van kunst en cultuurhistorische elementen. Daarnaast biedt een dergelijke grootschalige herinrichting kansen om het hele gebied goed toegankelijk te maken via vaarwegen, wandel- en fietspaden. Deze worden ingepast in grootschaliger routenetwerken. Kunst, cultuurhistorie, natuur en water worden zo optimaal beleefbaar. De Vecht en Hardenberg zijn zo nog mooier.

Levende natuur in de stad

In 2050 willen provincie Overijssel, Waterschap Velt en Vecht en de gemeente Hardenberg dat de rivier de Vecht een halfnatuurlijke rivier is met alle belangrijke dier en plantensoorten die daarbij horen. De Vecht in Hardenberg moet daarvoor ook geschikt zijn. Vissen moeten goed langs de stuw kunnen zwemmen en de oevers moeten het mogelijk maken dat dieren, zoals de bever, van de bossen bij Ommen tot voorbij de Loozense Linie kunnen komen. Dit betekent dat we door een goed inrichting van de rivier en haar oevers de natuur nog meer in de stad brengen. Iedereen kan dan genieten van vogels, vissen, zoogdieren en planten. Dit biedt natuurlijk prachtige kansen voor natuur- en landschapseducatie vlakbij huis.

Duurzaamheid en veiligheid

Een rivier in de stad biedt veel kansen, maar soms is het water ook een bedreiging. Veel mensen herinneren zich nog hoe het water in 1998 tot vlak onder de Voorstraatbrug kwam en het water bijna de binnenstad instroomde. Bij de ontwikkeling van het Vechtpark zullen we daarom denken vanuit veiligheid. We maken ruimte voor water door kades terug te leggen en/of te versterken, nevengeulen te maken en het winterbed te verlagen. Wij willen dat zo doen dat het waterbeheer in het Vechtpark veilig en duurzaam is. We houden daarbij ook rekening met de mogelijke gevolgen van de klimaatverandering.

1.2 Aanleiding voor het opstellen van structuurvisie Vechtpark

In samenwerking met gemeenten, waterschappen, Land- en Tuinbouworganisatie, het Overijssels Particulier grondbezit, het Regionaal Bureau voor Toerisme en Staatsbosbeheer heeft de provincie Overijssel het initiatief genomen tot het programma Ruimte voor de Vecht. De belangrijke doelen die met dit samenwerkingsprogramma worden nagestreefd zijn waterveiligheid, de opgaven vanuit de Kaderrichtlijn Water voor verbetering van de waterkwaliteit en de ecologische kwaliteit (het waterschap heeft voor het waterlichaam de Vecht het hoogste ambitieniveau, creatie van een sociaaleconomische impuls en een integrale realisatie van natuuropgaven (Provincie Overijssel et al., 2009). Om deze doelen te bereiken is het Masterplan Ruimte voor de Vecht opgesteld. Dit Masterplan bevat de visie en uitvoeringsstrategie om de doelen te realiseren. Tevens wordt de gezamenlijke visie verbeeld in een beeldmanifest. Bij het Masterplan hoort een uitvoeringsprogramma, waarin de concrete uitvoeringsprojecten voor de komende jaren zijn verwoord. In het uitvoeringsprogramma is ook de Vechtcorridor van Hardenberg opgenomen. Dit is een groen rivierenlandschap dat door het centrum van Hardenberg stroomt. De gemeente Hardenberg en het waterschap Velt & Vecht hebben een gezamenlijke visie ontwikkeld voor de inrichting van dit gebied: het Vechtpark.

De realisatie van het Vechtpark biedt een hogere veiligheid en een verbetering van de water- en ruimtelijke kwaliteit. Ook draagt het Vechtpark bij aan de versterking van de recreatieve en culturele beleving rond Hardenberg. Er is in het Vechtpark tevens ruimte voor beleving en ontwikkeling van natuur (Velt & Vecht, 2009). Met het Vechtpark wordt dus invulling gegeven aan de doelen die zijn samengevat in het programma Ruimte voor de Vecht. Het project Vechtpark is te onderscheiden in verschillende deelprojecten die elk een bijdrage leveren aan de gezamenlijke doelstellingen. Om met daadkracht te werken aan de realisatie van de verschillende projecten is het wenselijk deze in een integrale visie te bundelen. Hiervoor is de structuurvisie een geschikt ruimtelijk instrument.

Door het Vechtpark aan een structuurvisie te koppelen ontstaat een ruimtelijk plan, waarbij een totaaloverzicht ontstaat van de samenhang tussen verschillende deelprojecten in het plangebied. Een structuurvisie is bovendien een prima instrument om met verschillende

burgers, belanghebbenden en andere overlegpartijen te communiceren over de hoofdlijnen van het ruimtelijke beleid. Hierdoor wordt vroegtijdig draagvlak bij burgers en belanghebbenden verkregen. Tevens is het niet nodig om opnieuw een inspraakprocedure te starten en overleg te voeren met provincie, ministerie van VROM, omliggende gemeenten en waterschappen bij uitwerking in deelbestemmingsplannen. Dat geeft procedureversnelling.

1.3 Leeswijzer/werkwijze

Het eerste hoofdstuk is de inleiding van de structuurvisie en bespreekt in het kort de visie voor het Vechtpark en de aanleiding voor de structuurvisie. Hoofdstuk twee gaat nader in op de relevante beleidskaders die op de verschillende overheidsniveaus zijn vastgesteld. In het derde hoofdstuk wordt het plangebied afgebakend en de huidige eigenschappen nader beschouwd. Vervolgens is onderscheid gemaakt in verschillende deelgebieden, waarin het totale Vechtpark is opgedeeld. In hoofdstuk vier is de toekomstvisie voor het Vechtpark omschreven en verder uitgewerkt in verschillende thema's. In hoofdstuk vijf komen de omgevingsaspecten aan bod waarmee rekening gehouden moet worden bij realisatie. Het laatste hoofdstuk is de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie. Dit zesde hoofdstuk beschrijft de uitvoeringsorganisatie, grondstrategieplan, financiering en de communicatie, die bij de ontwikkeling van de structuurvisie is toegepast. Omdat het Vechtpark in nauwe samenwerking tussen de gemeente Hardenberg en het waterschap Velt & Vecht tot stand komt zijn de uitvoeringsorganisatie en de communicatie expliciet opgenomen in deze structuurvisie.

Hoofdstuk 2. Relevante beleidskaders

Hoofdstuk twee beschrijft belangrijke beleidskaders die invloed hebben op de ontwikkeling van het Vechtpark. Allereerst gaat dit hoofdstuk kort in op het nationale beleid, dat de basis vormt voor het regionale en lokale beleid. De regionale en lokale beleidstukken komen daarna aan bod.

2.1 Nationaal beleid

In de Nota Ruimte (2004) is de visie van het kabinet vastgelegd op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Daarbij wordt gestreefd naar een heldere verdeling van verantwoordelijkheden tussen rijk en decentrale overheden. Met de Nota Ruimte is gekozen voor een integrale benadering van de ruimte en legt het rijk meer de nadruk op ontwikkelingsplanologie. Dat betekent dat overheden, marktpartijen, maatschappelijke organisaties en burgers meer moeten samenwerken om tot een breed gedragen gebiedsgerichte visie en beleidsuitvoering te komen.

De Nota beschrijft met name de noodzaak om waterveiligheid te waarborgen en ruimte te creëren voor water. Kwaliteit van het Nederlandse landschap verdient een volwaardige plaats bij ruimtelijke afwegingen, waarbij water een belangrijke rol speelt (VROM et al., 2004). Met het programma Ruimte voor de Vecht werken verschillende overheden gebiedsspecifiek en integraal aan de veiligheid en ruimtelijke kwaliteit van het Vechtdal. Hiermee werken decentrale overheden de omschreven doelstellingen uit de Nota Ruimte verder uit.

Op basis van de Waterwet is in 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan heeft de status van een structuurvisie en bevat in hoofdlijnen het nationale waterbeleid voor de periode 2009-2015. Het waterplan richt zich op waterkwantiteit, waterkwaliteit, gebruik van water en een duurzaam waterbeheer dat bescherming biedt tegen overstromingen. Met het Nationaal Waterplan wordt invulling gegeven aan de Europese Kaderrichtlijn water en het waterbeleid 21e eeuw. De Kaderrichtlijn is Europese regelgeving die in het jaar 2000 van kracht geworden is. Deze richtlijn heeft tot doel:

1. verminderen van verontreinigd grondwater;
2. het bevorderen van duurzaam gebruik van water;
3. het verbeteren van waterkwaliteit;
4. het behoeden voor verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen en de daaraan verwante gebieden (Hidding & van der Vlist, 2003, p.38).

Om de doelen te realiseren moet elk stroomgebied een beheersplan opstellen. In Nederland gaat het om de stroomgebieden Rijn, Maas, Schelde en Eems. Indien er sprake is van grensoverschrijdende stroomgebieden zal internationale samenwerking moeten

plaatsvinden. In de Europese kaderrichtlijn staat de waterkwaliteit centraal. Met het Waterbeleid 21e eeuw wordt de stroomgebiedbenadering ook toegepast, maar staat de waterkwantiteit centraal. De Commissie Waterbeheer 21e eeuw (2000) stelde in haar rapport dat door klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking er een andere benadering van het waterbeleid moest komen. Het water zal meer ruimte moeten krijgen. Het kabinet nam destijds het advies over en stelde het Waterbeleid 21e eeuw vast. Standpunten uit dit beleid zijn:

1. de 'trits': water vasthouden, water bergen en ten slotte afvoeren;
2. meer ruimte voor water;
3. creëren van gebieden voor waterberging;
4. de watertoets.

Het nationale beleid omvat een visie die door lagere overheden gebiedsspecifiek geïmplementeerd dient te worden. Het rijk zet in op grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden om de kwaliteit en kwantiteit van water en natuur te verhogen. In de volgende paragraaf wordt duidelijk hoe dit nationale beleid doorwerkt op regionale schaal.

2.2 Regionaal beleid

Ruimte voor de Vecht

Al sinds 1994 spreken verschillende partijen langs de Vecht de wens uit om te werken aan een 'levende rivier'. Deze wens kwam tot uitdrukking in het gebiedsgerichte beleid Vecht-Regge. Dit samenwerkingsproject richtte zich op een duurzame ontwikkeling van het Vecht-Regge-gebied. Voor het Nederlandse gedeelte van de Vecht werd in 1997 een 'Vechtvisie' opgesteld. De combinatie van de Vechtvisie en samenwerkingsproject Vecht-Regge bood goede aanknopingspunten voor de Vecht als drager voor een brede gebiedsontwikkeling van het Vechtdal (Provincie Overijssel et al., 2009). De provincie Overijssel gaf in 2005 een opdracht aan het Atelier Overijssel om een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van deze gebiedsontwikkeling van het Vechtdal. Naar aanleiding van dit onderzoek werd enkele jaren later 'De levende Vecht' gepresenteerd.

Tien jaar na de eerste Vechtvisie werd een nieuwe visie opgesteld. Nu werden echter niet alleen Nederlandse, maar ook Duitse overheden bij de ontwikkeling betrokken. Zo ontstond een grensoverschrijdende Vechtvisie. Uiteindelijk hebben de talrijke initiatieven geleid tot het samenwerkingsprogramma Ruimte voor de Vecht, waarin gemeenten, waterschappen het Overijssels Particulier Grondbezit, het Regionaal Bureau voor Toerisme, Staatsbosbeheer en de provincie Overijssel zijn vertegenwoordigd. In 2008 is het Startdocument Masterplan Ruimte voor de Vecht door de betrokken overheden vastgesteld. In het startdocument is de gezamenlijke visie uitgewerkt in vijf statements:

1. ga voor de volle winst van de levende rivier;
2. maak en behoud het winterbed als grote open ruimte voor landbouw, natuur, recreatie en landschap;
3. maak de rivier de voorkant van het Vechtdal;
4. organiseer de bezoekersstromen;
5. maak de Vecht manifest (Provincie Overijssel et al., 2009).

Deze statements zijn richtinggevend voor de planvorming en uitvoering van de gebiedsontwikkeling Ruimte voor de Vecht. Met de vaststelling van het startdocument werd tevens de opdracht gegeven voor het uitwerken van een masterplan Ruimte voor de Vecht. Dit masterplan is in 2009 door verschillende overheden vastgesteld en bevat de visie en uitvoeringsstrategie om deze visie te realiseren. Ook is er een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de uitvoeringsprojecten vanaf 2009 beschreven zijn. Ten slotte is aan het masterplan Ruimte voor de Vecht een beeldmanifest toegevoegd waarin de visie is gevisualiseerd. Reeds voor de vaststelling van het masterplan is de realisatieovereenkomst Ruimte voor de Vecht 2009 ondertekend. Het besluit voor de realisatieovereenkomst laat zien dat de samenwerkende partijen daadkrachtig willen werken aan de gezamenlijke doelen.

Het uitgangspunt van het programma Ruimte voor de Vecht is meer (ruimtelijke) kwaliteit in het Vechtdal. De vijf statements geven richting aan die kwaliteit. Het samenwerkingsprogramma en de vijf statements zijn daarom leidend voor de ontwikkelingen in het Vechtpark.

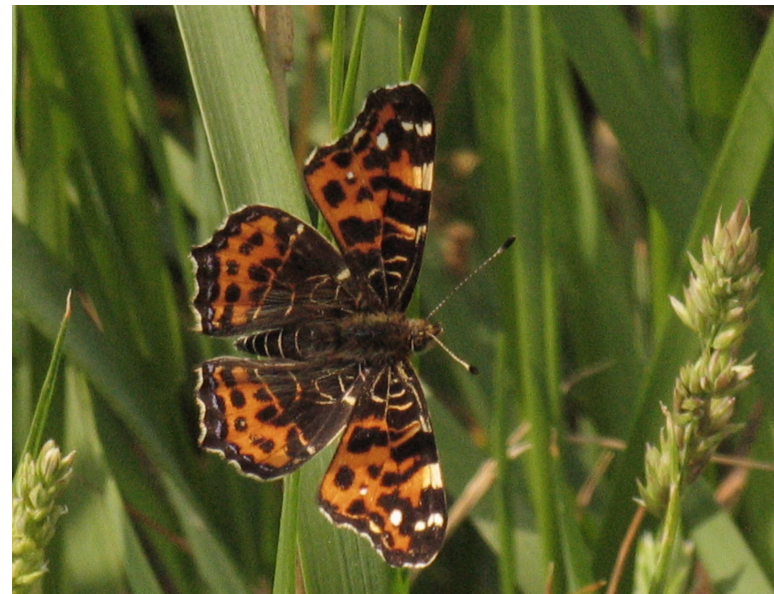
Omgevingsvisie- en verordening provincie Overijssel

De Omgevingsvisie provincie Overijssel is de visie van de provincie op de fysieke

leefomgeving. Hierin worden de ambities nader uitgewerkt om samen met andere partijen te komen tot een verbeterde ruimtelijke kwaliteit, waarin wonen, natuur, landbouw en water elkaar versterken. De omgevingsvisie is in 2009 vastgesteld en gaat uit van een integrale benadering. De visie heeft de status van een regionaal waterplan, provinciale verkeers- en vervoersplan, milieubeleidsplan en bodemvisie. Belangrijke onderdelen van de Omgevingsvisie zijn ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid (Provincie Overijssel, 2009).

In de Omgevingsvisie Overijssel wordt het programma Ruimte voor de Vecht als voorbeeldprogramma omschreven. De vijf statements zoals die in het Masterplan Ruimte voor de Vecht zijn verwoord vormen, samen met de bestaande ruimtelijke kwaliteiten, de basis voor de omgevingsvisie voor het Vechtdal. Met het Vechtpark worden de vijf statements concreet uitgewerkt.

De Omgevingsverordening is een van de juridische instrumenten die door de provincie wordt ingezet om de doorwerking van ambities uit de Omgevingsvisie af te dwingen. De inzet van de verordening blijft beperkt tot onderdelen die de provinciale belangen waarborgen of om uitvoering te geven aan wet- en regelgeving.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en Natuurgebiedsplan Overijssel

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is een netwerk van gebieden waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk moet voorkomen dat flora en fauna uitsterft in geïsoleerde gebieden. De EHS bestaat uit:

1. bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
2. landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
3. grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee) (ministerie LNV, 2010)

In 2018 moet het natuurnetwerk EHS gereed zijn. De EHS dient op provinciaal niveau te worden opgepakt in een Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Het is de taak van de provincie om vast te stellen welke gebieden deel uitmaken van dit netwerk. De provincie kan van grondeigenaren medewerking vragen voor het natuurbeheer. Een andere mogelijkheid is het verwerven van gronden. De aangekochte grond wordt vaak overhandigd aan grote terreinbeherende organisaties, zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Landschap Overijssel. In het Vechtdal zijn grote delen aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Binnen die gebieden wordt gestreefd naar inrichting en natuurwaarden, zoals de provincie als doel heeft gesteld. Er ligt een opgave om nieuwe natuur te ontwikkelen in het winterbed van de Vecht. De EHS-opgave binnen het winterbed kan gecombineerd worden met de rivierkundige opgave van een halfnatuurlijke laaglandrivier. Op deze wijze is het mogelijk om extra kansen te creëren (Provincie Overijssel et al., 2009). In het Vechtpark kunnen deze kansen benut worden.

Met het Natuurgebiedsplan Overijssel zijn nieuw te ontwikkelen natuurgebieden en beheersgebieden voor de provincie Overijssel verder uitgewerkt. Met dit plan wordt niet alleen invulling gegeven aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur, maar ook voor natuur daarbuiten. In het Natuurgebiedsplan is de Vechtcorridor (Vechtparkgebied) Hardenberg als waardevol gebied opgenomen. Met het plan wordt gestreefd naar één samenhangend rivierenlandschap in het front van de stedelijke omgeving. Om dit doel te realiseren zijn er specifieke subdoelen gesteld:

1. ontwikkelen van natuurwaarden dichtbij de stad/de mens;
2. bloemrijke graslanden ontwikkelen;
3. de uiterwaarden van de Vecht een duidelijker rivierkarakter geven;
4. de corridors beter geschikt maken als migratie zone voor dieren;
5. natuurvriendelijke oevers ontwikkelen en oude meanders van de Vecht herstellen;
6. bevorderen educatief en extensief recreatief gebruik (Provincie Overijssel, 2006, p. 41).

De EHS, en de uitwerking daarvan in het Natuurgebiedsplan, hebben als doel om door natuurontwikkeling de ruimtelijke kwaliteit van het landschap en de diversiteit aan planten en dieren te vergroten. Deze doelen sluiten aan op statements die zijn verwoord in het programma Ruimte voor de Vecht, waarin ruimte wordt geboden voor natuur in het winterbed.

Waterbeheersplan

Het waterbeheersplan van waterschap Velt & Vecht is in samenwerking met vier omliggende waterschappen opgesteld en is in 2010 in werking getreden. In het beheersplan zijn de missie, visie en strategie overgenomen die in 2007 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk geformuleerd zijn in het document Water Wegen. In Water Wegen beschrijven de waterschappen hoe zij omgaan met de toekomstige wateropgaven in een steeds veranderlijker omgeving. De vijf samenwerkende waterschappen (Velt & Vecht, Reest & Wieden, Groot Salland, Regge & Dinkel en Rijn & IJssel) maken deel uit van het deelstroomgebied Rijn-Oost. Dit deelstroomgebied heeft de opgave om te zorgen voor voldoende water, schoon water en veilig wonen en werken. De klimaatverandering heeft echter gevolgen voor de waterveiligheid, waterberging en waterbeheer. Het is daarom van belang om water in het stedelijk en landelijk gebied meer ruimte te geven. Bovendien moet steeds vaker gezocht worden naar meervoudig ruimtegebruik, waarbij een integrale benadering van water en ruimte van belang is. Hierbij is een goede samenwerking tussen Rijkswaterstaat, provincie, gemeenten, maatschappelijke organisaties en burgers onontbeerlijk. Niet alleen de waterveiligheid staat in het waterbeheersplan centraal, ook wordt rekening gehouden met de economische, ecologische en recreatieve belangen. Samen met andere partijen worden middelen ingezet om te werken aan een duurzame en integrale ontwikkeling van het stedelijke en landelijke gebied.

Het programma Ruimte voor de Vecht is ook in het waterbeheersplan opgenomen en sluit aan op de opgave waarvoor de gezamenlijke waterschappen zich gesteld zien. De Vecht moet een halfnatuurlijke laaglandrivier worden. Hierdoor ontstaan dynamische processen die voor een grotere variatie aan leefmilieus voor planten en dieren zorgen. Een andere belangrijke opgave is de vergroting van de ecologische waterkwaliteit vanwege de Kaderrichtlijn Water. De Vecht zal een ecologisch waardevolle rivier worden die voldoet aan de Europese Kaderrichtlijn water. Een halfnatuurlijke rivier biedt een grotere belevingswaarde met meer kansen voor recreatie. Waterveiligheid blijft echter gewaarborgd (Velt & Vecht, 2010).

2.3 Gemeentelijk beleid

Toekomstvisie en Meerjarenprogramma gemeente Hardenberg

De Toekomstvisie van de gemeente Hardenberg 2004-2019 is een ontwikkelingsplan met drie doelstellingen:

1. samenhang in diverse gemeentelijke beleidsvelden ondersteunen;
2. een helder profiel naar buiten toe creëren;
3. strategische politieke keuzes maken (gemeente Hardenberg, 2004, p.6)

Met de toekomstvisie heeft de gemeente haar ontwikkelingsstrategie richting gegeven voor de lange termijn. Bij de ontwikkeling van de visie is draagvlak gecreëerd door ook burgers en organisaties bij het ontwikkelproces te betrekken. De toekomstvisie is in 2004 vastgesteld en is opgebouwd uit zeven programmalijnen waarin doelstellingen, werkwijze en de rol van de gemeente zijn opgenomen.

Het Meerjarenprogramma is de uitwerking van de toekomstvisie. Deze is in 2005 door de raad vastgesteld. In beide beleidsdocumenten spreekt de gemeente Hardenberg haar ambitie uit om de Vecht meer te verbinden met de stad. Zo wil de gemeente een Vechtproject (Vechtpark) ontwikkelen met een integrale benadering van recreatie, toerisme, cultuur, natuur en waterbeheer. Met de Meerjarenprogramma zet de gemeente Hardenberg verder in op een aantrekkelijke groene woonomgeving met levendige ontmoetingsplekken om uit te gaan, te werken, te winkelen en te wonen. De aangewezen groene ruimte wordt meer toegankelijk gemaakt voor wandelaars en fietsers. Bovendien wil de gemeente de Vecht meer toegankelijk maken voor bootjes. Hardenberg kan hierdoor de beleefbaarheid van de omgeving voor bewoner en bezoeker vergroten. Door de aantrekkingskracht van de omgeving te vergroten wil Hardenberg tot de top van toeristische gemeenten in Overijssel behoren en de biodiversiteit in het Vechtdal behouden of verbeteren.

Waterplan gemeente Hardenberg

In 2008 is het Waterplan van de gemeente Hardenberg vastgesteld. Dit gemeentelijke waterplan is in samenwerking met de provincie, vier waterschappen en betrokken maatschappelijke organisaties tot stand gekomen. Het plan omschrijft hoe de gemeente en waterschappen omgaan met het water. Voor enkele jaren zijn er concrete maatregelen beschreven, maar het plan omvat ook een toekomstvisie 2020. De uiteindelijke doelen van het waterplan gemeente Hardenberg zijn:

1. Afstemming beleid en verdiepen van de samenwerking;
2. Oplossen waterproblemen en benutten van waterkansen;
3. Voldoen aan nieuw beleid en regelgeving;
4. Vastleggen wateropgave voor het stedelijke en landelijke gebied.

De gemeente is niet alleen verantwoordelijk voor de inzameling en transport van afvalwater, maar ze werkt ook mee aan de opvang van water in woongebieden, kwaliteit van water en recreatieve mogelijkheden. Water krijgt een steeds belangrijker rol toegediend bij de inrichting van de openbare ruimte. Daarom is een goede samenwerking tussen waterschappen en de gemeente van groot belang, waarbij kansen voor meervoudig ruimtegebruik benut kunnen worden. Uiteindelijk richt het Waterplan Hardenberg zich op de maatregelen voor waterveiligheid en kwantiteit, waterkwaliteit en beleving. Het waterplan ziet met name kansen voor het Vechtdal. Door een halfnatuurlijke laagland rivier te realiseren ontstaan er mogelijkheden voor waterberging, natuurontwikkeling en recreatie. Tevens is in het waterplan de visie opgenomen om beleefbaarheid van de Vecht in Hardenberg te vergroten (gemeente Hardenberg, 2008).

Masterplan Plus Centrum Hardenberg

De stad Hardenberg is een kern met streekfunctie. Om deze functie te waarborgen en te versterken is in 2005 het Masterplan Plus Centrum Gemeente Hardenberg vastgesteld. Dit plan omschrijft de toekomst en ontwikkelingen van het centrum van Hardenberg. Het doel van het masterplan is het ontwikkelen van een integraal ruimtelijk plan voor een verbeterde kwaliteit van het centrum. Na de uitvoering moet de kwaliteit van wonen, winkelen, werken en recreëren duurzaam gewaarborgd zijn. Het masterplan beschrijft het belang van een sterke relatie tussen de Vecht en het centrumgebied van Hardenberg. Door de verbinding met het water ontstaat een aantrekkelijker centrum. Ontwikkelingen van het stadscentrum en de Vechtcorridor (lees: Vechtpark) moeten op elkaar afgestemd worden.

Convenant 'Hardenberg, stad met een streekfunctie'

In het provinciale Streekplan 2000+ is Hardenberg aangewezen als kern met streekfunctie. Deze streekfunctie is vervolgens vastgelegd in een convenant 'Hardenberg, stad met een streekfunctie' 2004-2007. Met dit convenant hebben de provincie en gemeente afspraken gemaakt om gezamenlijk de centrumfunctie van Hardenberg verder te versterken. Voor de periode 2008-2011 is door beide overheden wederom een convenant gesloten waarbij de convenantmiddelen ingezet worden in projecten die leiden tot:

1. Economische structuurversterking;
2. Een gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardige voorzieningenaanbod;
3. een versnelde totstandkoming van het woningbouwprogramma (Provincie Overijssel, 2008, p.1).

De majeure projecten die voor de convenantsmiddelen in aanmerking komen zijn het gezondheidspark, Impuls voor Werk: Samenhang in het LOC, sociale infrastructuur/cultuur en het Vechtpark. Met de realisatie van het Vechtpark moet de belevingswaarde van de Vecht verhoogd worden en een betere binding met de stad ontstaan. Het Vechtpark gaat ruimte bieden aan natuur, water, recreatie, cultuur en educatie. Ondanks de verschillende functies dient er een ruimtelijke eenheid van het plangebied tot stand te komen. In het convenant wordt de voorbereiding van een op uitvoering gericht Masterplan Vechtpark aangekondigd.

Hoofdstuk 3. Een ruimtelijke analyse van het plangebied Vechtpark

In dit hoofdstuk is een ruimtelijke analyse gemaakt van het plangebied Vechtpark. Zo ontstaat een beeld van kansen, knelpunten en randvoorwaarden die aanwezig zijn in het gebied. In de eerste paragraaf wordt het Vechtpark afgebakend, de grondposities in beeld gebracht en de huidige gebruiksfuncties omschreven. De tweede paragraaf omschrijft de huidige situatie in het totale Vechtpark. De derde paragraaf verdeelt het totale Vechtpark in verschillende deelgebieden. Elke deelgebied onderscheidt zich door specifieke ruimtelijke kenmerken.

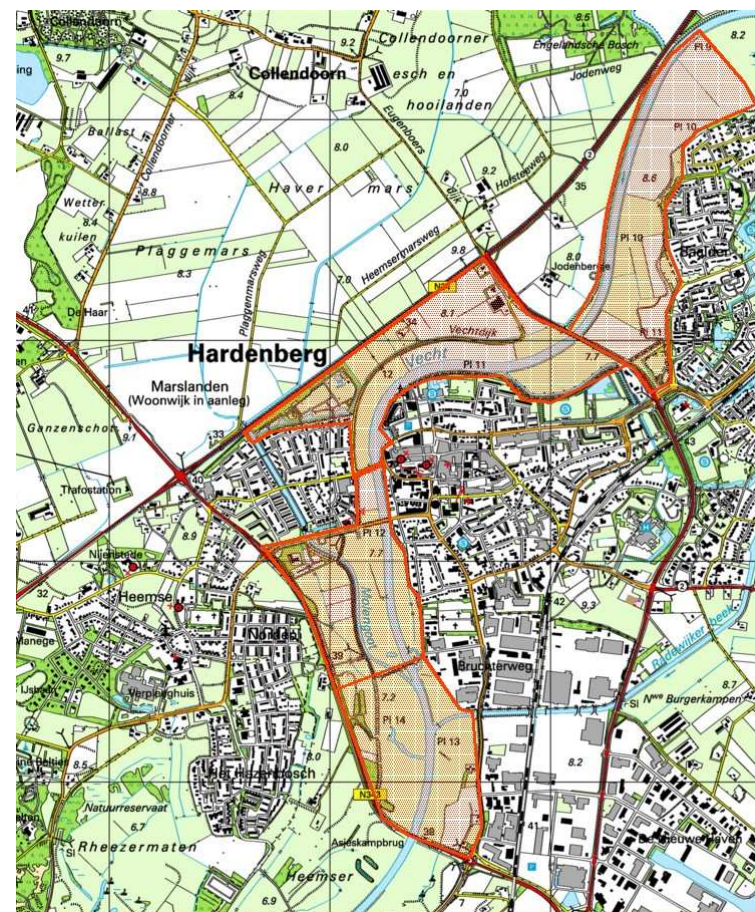
3.1 het plangebied Vechtpark: grondposities en gebruiksfuncties

De visie heeft betrekking op de Vecht en het bijbehorende winterbed dat in of aan het stedelijk gebied van de stad Hardenberg is gelegen. Aan de hand van bestaande oriëntatie punten heeft de visie betrekking op het plangebied dat is gelegen tussen de hoek van Baalder aan de noordkant en de Asjeskampbrug aan de zuidkant. De oppervlakte van het plangebied is 180 hectare.

Gebruiksfuncties

In dit plangebied zijn vijf bruggen gelegen en een stuw bij Natuur activiteiten centrum (NAC) De Koppel. Het gebied heeft momenteel verschillende functies. Delen zijn in gebruik als agrarische grond. Op verschillende delen heeft natuurontwikkeling plaatsgevonden. Een agrarisch perceel heeft de functie van een evenemententerrein voor bijvoorbeeld het jaarlijkse ballonnenfestival. Verder ligt het Heemsermarschpark met dierenweide en speeltuin in het plangebied.

In het gebied komt woonbebouwing voor. Er is een netwerk van dijken en wegen, fietspaden en wandelpaden. Zowel de Molengoot, Radewijkerbeek als de Oude Radewijkerbeek monden uit in de Vecht.

Plangebied Vechtpark

Eigendomssituatie

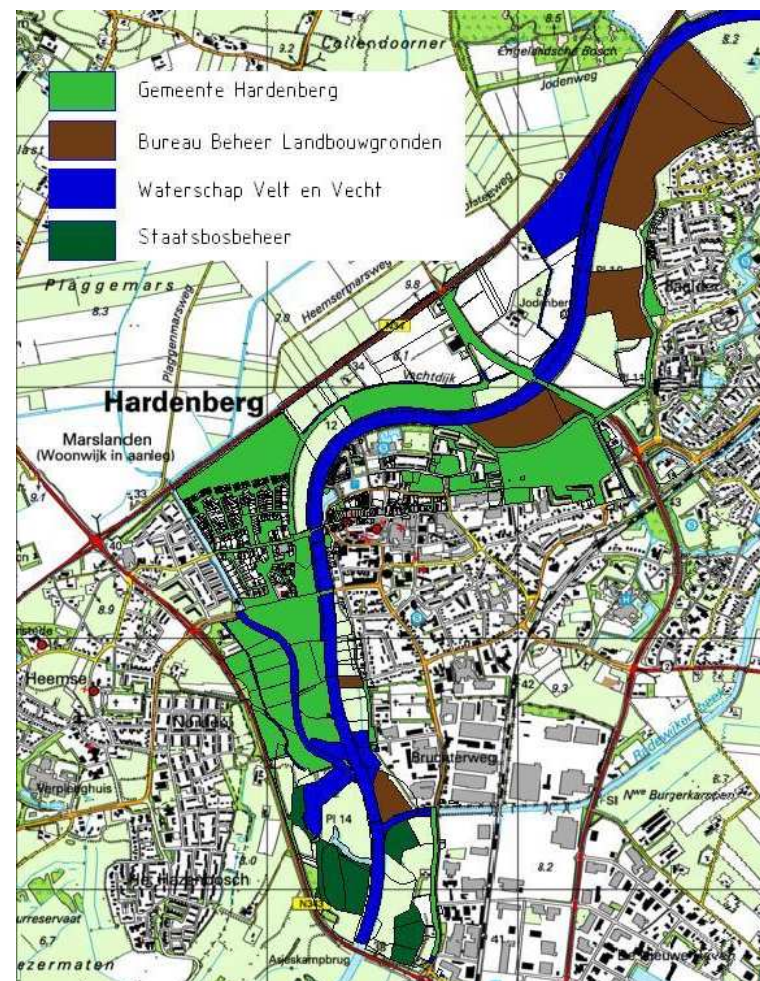
De gemeente heeft in het plangebied een relatief groot deel in eigendom. Naast de gemeente hebben Bureau Beheer Landbouwgronden, Staatsbosbeheer en het waterschap Velt en Vecht een stevige grondpositie in het plangebied. De overige gronden zijn met name in het bezit van verschillende agrariërs en omwonenden. De afbeelding hiernaast geeft een overzicht van de verschillende grondposities weergegeven. De witte gebieden zijn in particulier bezit.

3.2 Omschrijving van de huidige situatie

De Vechtcorridor (bestrijkt het plangebied Vechtpark) is een waardevol gebied met veel potentie om verder te ontwikkelen en van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Het gebied kenmerkt zich als een open gebied met de rivier als structuurbepalende element. De Vechtcorridor biedt ruimte voor waterberging, recreatie, natuur en cultuur. Dit zijn de kwaliteiten die als uitgangspunt gelden en die versterkt kunnen worden. In het verleden heeft er natuurontwikkeling door middel van projecten plaatsgevonden. Met name het gebied tussen de Prinses Amaliabrug en de Prins Willem-Alexanderbrug heeft in ecologisch opzicht veel aan kwaliteit gewonnen. Ook het 'eiland' langs het fietspad tussen de stuw en de Prins Bernhard brug heeft hoge ecologische waarde. Het grootste gedeelte van de Vechtoevers is beschermd door stenen beschoeiing. Met hoog water kunnen er problemen bij de stad ontstaan, door de 'flessenhals' bij Hardenberg. Met name de Voorstraatbrug is een kwetsbaar punt. Op deze plek stroomde in 1998 het water bijna de binnenstad in.

In het plangebied monden een drietal watergangen uit in de Vecht. In het noorden bij het park Kruserbrink ligt de monding van de Oude Radewijkerbeek. Deze voert het water af vanuit de wijken Baalder, Baalderveld en het regenwater van het centrum van Hardenberg. Vlak na de stuw stroomt de Molengoot de Vecht in. De Molengoot voert het landelijk water af vanuit Collendoorn en het stedelijk water van de woonwijken Marslanden en Heemse. Nog iets zuidelijker mondt de Radewijkerbeek uit in de Vecht. Via deze beek wordt het landelijk water van Radewijk en Hoogenweg en het stedelijk water van bedrijventerrein Nieuwe Haven afgevoerd.

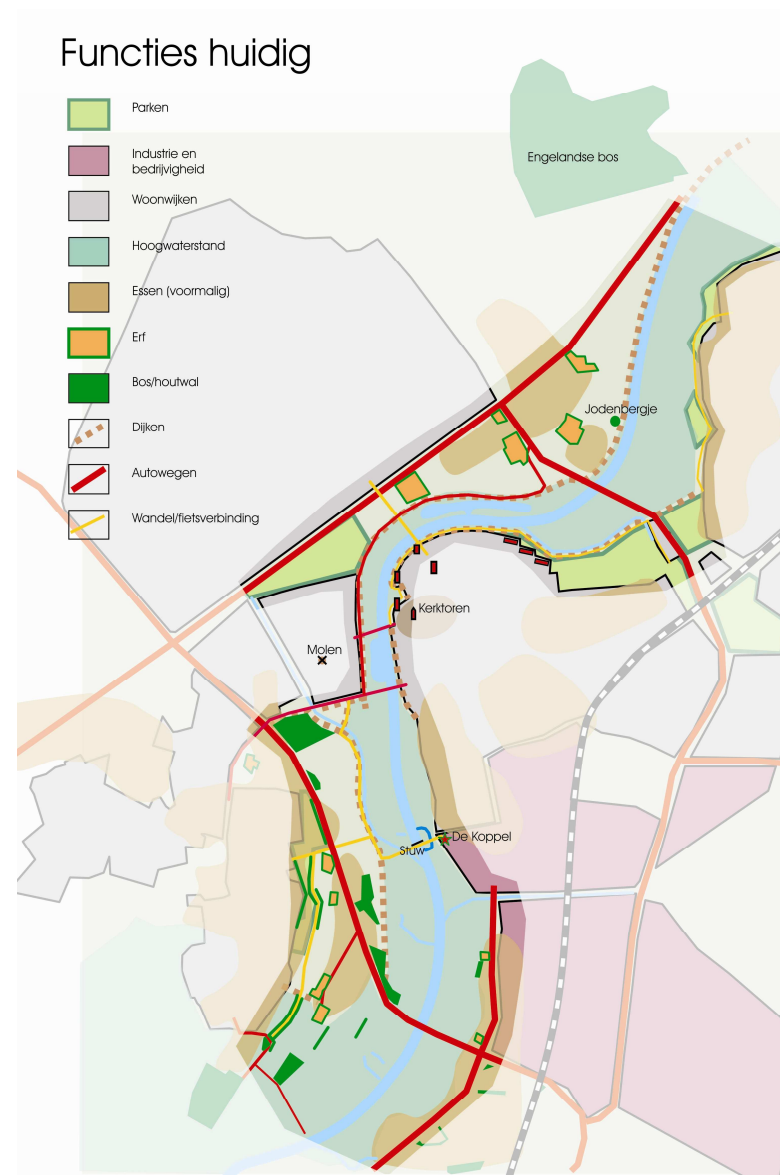
De toegankelijkheid van het gebied is met name gerealiseerd doormiddel van wandel en fietspaden over de bestaande dijken, stuw en bruggen. Er zijn verder echter geen aantrekkelijke wandelroutes langs de Vecht gerealiseerd. In 2009 is de Vechthaven gereed gekomen. In de haven kan de rondvaartboot die tussen de stad Hardenberg en de Loozense linie vaart aanleggen. Ook is de haven toegankelijk voor waterfietsen, bootjes en kano's. Vanuit de haven zijn deze vaartuigen te huur.

De stad Hardenberg heeft met het bouwen aan de Brink en de realisatie van Marslanden een duidelijke stap over de Vecht gemaakt. De genoemde wijken, vormen met de wijken aan de oostzijde van de Vecht de stad Hardenberg. De Vechtcorridor ligt min of meer centraal in de stad. Maar door het versnipperde beeld van de huidige corridor, heeft het geen verbindende werking. De versnippering van de corridor krijgt vorm door de vele verschillende functies, zonder een duidelijke samenhang. Omringd door dijken liggen er in het winterbed verschillende functies strikt van elkaar gescheiden. De rivier, de uiterwaarden, de dijken, de verschillende gronden met agrarische en natuurlijke functie en het Heemsermarspark liggen in het gebied, maar heeft te weinig een onderlinge relatie. Hierdoor is het gebied zowel functioneel als landschappelijk versnipperd. In zichzelf hebben de functies, zoals genoemd meer of minder waarde, maar in het geheel is het onsamenhangend. Door deze onsamenhangendheid is het gebied geen verbinding, maar een barrière tussen de verschillende wijken en heeft het te weinig binding met de stad. Met de genoemde kwaliteiten en mogelijke andere impulsen liggen er in dit gebied echter veel kansen om de samenhang te vergroten en daardoor de stad beter bij de Vecht te betrekken.

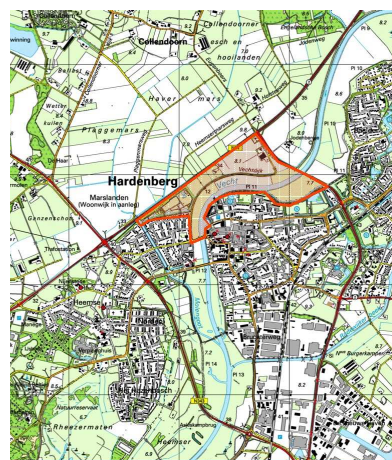
3.3 Omschrijving van deelgebieden in het Vechtpark

De gemeente Hardenberg en het waterschap Velt & Vecht hebben een gezamenlijke visie ontwikkeld om de Vecht en Hardenberg weer sterker met elkaar te verbinden. Dit krijgt vorm door de ontwikkeling van het Vechtpark. Het Vechtpark biedt kansen voor recreatie, natuur, educatie, cultuur en waterberging. Zo worden de mogelijkheden benut om de beleving, veiligheid, ecologische en ruimtelijke kwaliteit van de Vecht te vergroten. Het plangebied Vechtpark heeft een oppervlakte van 180 hectare en is opgedeeld in vier verschillende deelgebieden. Om het Vechtpark te realiseren is het nodig om per deelgebied werkzaamheden uit te voeren. Elk deelgebied wordt gekenmerkt door haar binding met de stad. De relatie tussen rivier en stad krijgt richting het centrum van Hardenberg geleidelijk een intensief karakter. De deelgebieden moeten weliswaar hun eigen intensieve of extensieve karakter behouden, maar de onderlinge samenhang en beleving vanuit de stad dient te worden versterkt. De realisatie van de deelgebieden wordt in verschillende fasen uitgevoerd. De afbeeldingen hieronder onderscheiden de verschillende deelgebieden.

Ten noorden van de prins Willem-Alexanderbrug (Baalder-uiteerwaard)

Tussen Prins Willem Alexanderbrug en Voorstraatbrug (centrum-uiteerwaard)

Voorstraatbrug tot aan natuur-activiteitencentrum De Koppel (Molengoot)

Natuuractiviteitencentrum De Koppel tot Asjeskampbrug (Radewijkerbeek)

Hoofdstuk 4. Ruimtelijk ontwikkelingsvisie

Dit hoofdstuk beschrijft de gezamenlijke visie van de gemeente Hardenberg en het waterschap Velt & Vecht voor het plangebied Vechtpark. De visie voor dit gebied is op de plankaart weergegeven. Dit hoofdstuk geeft de toelichting op de plankaart weer. In de eerste paragraaf komen de hoofdlijnen van voorgenomen ontwikkelingen aan de orde. Vervolgens gaat de tweede paragraaf nader in op de ontwikkelingen in het Vechtpark per thema. Ten slotte volgt een beschrijving van de visie per deelgebied.

4.1 Integrale toekomstvisie Vechtpark

De Vechtcorridor wordt in zijn geheel beschouwd als unieke parkachtige rivierenlandschap dat dwars door het centrum van Hardenberg stroomt en aansluit op het karakter van een half natuurlijke laaglandrivier buiten de stad. Een groene en toegankelijke zone waar de Vecht kan worden beleefd en waar ruimte is voor natuur, recreatie, water en cultuur te midden van een stedelijke omgeving. Kortom het Vechtpark. De inzet is vanuit waterveiligheid meer eenheid te creëren in het gebied, waardoor kwaliteiten van het gebied meer tot uiting komen en 'restgebieden' geïntegreerd worden in het geheel. Deze eenheid komt tot stand door een structuur te realiseren waarin het cultuurhistorisch landschap deels wordt hersteld. Dat wil zeggen dat de rivier weer ruimte krijgt in het gebied en dat bepaalde essen worden hersteld als natuurlijke waterkering. De mate van toegankelijkheid van het gebied is afhankelijk van de ligging in het Vechtpark. De stedelijke relatie en beleving neemt naar de randen toe ook steeds verder af, evenals de toegankelijkheid.

Omdat het Vechtpark deel uit maakt van de ecologische hoofdstructuur, dient het recreatieve gebruik gecombineerd te worden met de natuurlijke functie. Waar het ene gebied beleefbaar zal zijn door het gebied vrijelijk te kunnen betreden en hier te kunnen recreëren, is het andere gebied slechts beperkt toegankelijk, waardoor meer rust en ruimte ontstaat voor aanwezige soorten flora en fauna. Deze kwaliteiten zijn goed te verbinden met natuur- en watereducatie. In vrijwel het gehele gebied bestaan mogelijkheden voor wandelnetwerken, die zorgen voor toegankelijkheid van het gebied. Langs de wandelnetwerken is ruimte voor kunst in het Vechtdal. Behalve de toegankelijkheid krijgen de expliciete recreatieve functies ook ruimte in het plangebied. Zo is het mogelijk om een stadsstrand in het Vechtpark te realiseren in combinatie met een evenemententerrein voor bijvoorbeeld het ballonfestival. En net als in het verleden moet het weer mogelijk zijn om met bootjes de Vecht te bevaren. Om de beleefbaarheid meer te vergroten kan rood en Leisure in het gebied worden toegevoegd.

4.2 Toekomstvisie in thema's

Om de toekomstvisie verder uit te werken gaat de volgende paragraaf nader in op de ontwikkelingen in het Vechtpark per thema: natuur, water, recreatie en cultuur. Met betrekking tot de thema's is een onderverdeling te maken tussen water en ecologie en beleving.

4.2.1 Natuur

Bij de ontwikkeling van het Vechtpark wordt gedacht vanuit veiligheid. In de stad Hardenberg moet wateroverlast voorkomen worden. De rivier moet meer ruimte krijgen om water te kunnen bergen. Hierdoor ontstaat een halfnatuurlijke laaglandrivier die veel kansen biedt voor natuurontwikkeling. Delen van het Vechtpark zijn aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Zo wordt het doel nagestreefd om natuurwaarden te ontwikkelen dichtbij de stad en mens. Bij de ontwikkeling van het Vechtpark streven het waterschap Velt & Vecht en de gemeente Hardenberg naar een toegankelijke beleving van de natuur, zodat het Vechtpark ook geschikt is voor natuur- en landschapseducatie. In het winterbed moet natuur ontstaan met een grote soortenrijkdom van planten en dieren. Vissen moeten de stuw eenvoudiger kunnen passeren en ook moet het voor bevers mogelijk worden om het Vechtpark als migratiezone te gebruiken. Om de kwaliteit van flora en fauna te verbeteren worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Daarnaast vindt versterking van de ecologie plaats door de aanleg van nevengeulen en poelen.

4.2.2 Water

Het waterschap Velt & Vecht heeft de taak om de veiligheid en klimaatbestendigheid van de Vecht te garanderen. Dat betekent dat de waterkeringen voldoende hoog en

stevig zijn om ook toekomstige extreme waterstanden aan te kunnen. In het plangebied van het Vechtpark zijn drie trajecten waar verbetering noodzakelijk is. Het traject bij de monding van de Oude Radewijkerbeek, het traject Heemsermarsweg en de kering bij de Molengoot. In de ontwikkeling van het Vechtpark is de verbetering van deze trajecten voorzien door het verleggen en/of verstevigen van de waterkering. Met de verlegging wordt ook ruimte voor water gemaakt.

De ontwikkeling van het Vechtpark is voor waterschap Velt en Vecht een onderdeel in het ontwikkelen van de hele Vecht tot een halfnatuurlijke laaglandrivier. De rivier moet immers ruimte krijgen om water te kunnen bergen. Bovendien biedt het ontstaan van een halfnatuurlijke laaglandrivier veel kansen voor recreatie en natuurontwikkeling. De Vecht kan ondermeer weer ruimte krijgen door herstel van oude meanders. Zoals in het rapport over de toekomst van de Vecht is beschreven is in de bebouwde omgeving weliswaar geen ruimte voor meandering, maar door de verbreding van het zomerbed en de aanleg van nevengeulen en poelen kan binnen het plangebied Vechtpark ruimte voor water gevonden worden (Wolfert et al, 2009). Bij de ontwikkeling van het Vechtpark wordt de mate van opstuwing van water bij de afweging van het ontwerp van de verschillende maatregelen betrokken. De opstuwing mag in ieder geval niet toenemen.

De wateropgave voor het Vechtpark bestaat uit drie aspecten: veiligheid door goede waterkeringen, vergroting van het waterbergend vermogen en de bevordering van de ecologische kwaliteit.

Het waterschap wil deze wateropgave zo uitvoeren dat de landschappelijke schoonheid toeneemt. Waar mogelijk worden oevers ontdaan van verharding. Door een natuurlijke inrichting van de oevers krijgt de rivier een ander karakter dan nu. Hieronder zijn wateropgaven per deelgebied verder uitgewerkt.

Ten noorden van de Prins Willem Alexanderbrug

In de nabijheid van de stad vindt in het winterbed natuurontwikkeling plaats. Tevens wordt de zuidelijke oever in de binnenbocht van de meander ontsteend. Niet alleen de natuur krijgt in dit gebied aandacht, maar ook waterveiligheid. Er is in het deelgebied de mogelijkheid om water ruimte te geven. Hierbij gaat het winterbed verruimd worden door aanleg van circa 1300 meter nevengeul, wordt de waterkering terug gelegd en de oever van de Vecht afgegraven. Uiteindelijk wordt hiermee ongeveer 150.000 m3 extra ruimte gerealiseerd.

Tussen Prins Willem Alexanderbrug en Voorstraatbrug

Net als ten noorden van de Prins Willem Alexanderbrug is in dit deelgebied ruimte voor waterberging. Daarom wordt hier ruim 1300 meter nevengeul aangelegd en de waterkering verlegd, zodat circa 240.000 m3 extra ruimte voor water ontstaat. In het deelgebied vindt versterking van de waterkering plaats. Daarnaast wordt 2700 meter oever natuurvriendelijker gemaakt.

Monding Oude Radewijkerbeek

In het noorden bij het park Kruserbrink ligt de monding van de Oude Radewijkerbeek. Deze voert het water af vanuit de wijken Baalder, Baalderveld en het regenwater van het centrum van Hardenberg. De monding van de Oude Radewijkerbeek verdient door de huidige situatie extra aandacht. Er vindt versterking van de waterkering plaats en de loop en monding van de Oude Radewijkerbeek worden verlegd. Daarnaast wordt circa 1300 meter natuurvriendelijke oever aangelegd en circa 25.000 m3 extra ruimte gemaakt voor waterberging. Deze werkzaamheden dienen in 2010 te zijn uitgevoerd. Tevens zal het gemaal Baalder bij de Kruserbrink in 2011-2012 gerenoveerd worden.

Voorstraatbrug tot aan natuuractiviteitencentrum De Koppel: Molengoot

Voorbij de Prins Bernhardbrug richting De Koppel neemt de stedelijke intensiteit af en is er meer ruimte voor waterberging, extensieve recreatie en natuurontwikkeling. Hier voert de Molengoot het landelijke water vanuit Collendoorn en het stedelijk water van de woonwijken Marslanden en Heemse af in de Vecht. Langs Vecht en Molengoot wordt bij dit deelgebied ongeveer 2000 meter natuurvriendelijke oever aangelegd. Daarbij wordt onderzocht of een extra nevengeul mogelijk is tussen Molengoot en Vecht. Deze nevengeul dient dan tevens als vispassage en eventueel kanoroute. Indien de vispassage ook gebruikt wordt als kanoroute moet rekening gehouden worden met de randvoorwaarden die gelden voor de Kaderrichtlijn water. Er mogen in het Vechtpark immers geen knelpunten voor de vismigratie optreden.

Een deel van het winterbed zal worden afgegraven ten behoeve van natuurontwikkeling. Met de afgraving van het winterbed wordt tevens waterberging gerealiseerd. De verlegging van de waterkering tot aan de N343 moet nog onderzocht worden. Dit levert circa 120.000 m³ extra ruimte op.

De brandweer heeft -vanuit haar functie- externe werking op haar omgeving, zoals bijvoorbeeld geluid. De mogelijke functies in de omgeving mogen geen beperkingen geven aan uitvoering van de taken van de brandweer. De structuurvisie stelt ook geen beperkingen aan uitbreidingsmogelijkheden t.b.v. de brandweerkazerne.

4.2.3 Recreatie

Het Vechtpark moet een plaats worden waar mensen de ruimte krijgen om te recreëren en te struinen. De relatie met de stad zorgt ervoor dat het Vechtpark een uitloopgebied wordt voor inwoners en bezoekers van Hardenberg. Dit kan bijvoorbeeld door fiets- en wandeltochten door het gebied te maken of op het stadsstrand te verblijven.

De gemeente Hardenberg heeft in 2005 enkele ambities met betrekking tot recreatie en toerisme geformuleerd (Gemeente Hardenberg, 2005). Deze ambities krijgen concreet vorm door onder meer de realisatie van het Vechtpark:

Toegankelijkheid

Binnen het Vechtpark wordt de mogelijkheid geboden om de Vecht in haar volle dynamiek te kunnen beleven. Dit past binnen de totale zonering van ruste en drukte in het Vechtdal. Hierom wordt de toegankelijkheid gefaciliteerd door onderscheid in voorzieningenniveaus, bijvoorbeeld door realisatie van struinpaden/vlonderpaden, ommetjes en uitzichtpunten.

Het Vechtpark wordt toegankelijk voor fietsers en wandelaars door het aanleggen van fiets- en wandelpaden. Deze routestructuren worden opgenomen in het fietsknooppuntensysteem en het wandelnetwerk. Een aanvulling voor het park zijn oplaadstations voor elektrische fietsen.

Bij de Koppel is een TOP-locatie gerealiseerd. De TOP-locatie is een vertrekpunt van verschillende fietsroutes, wandelroutes, skeeleroutes en kanoroutes. In het Vechtpark kan de TOP-locatie verder vorm krijgen.

Door de aanleg van struingebieden kan in de nabijheid van de stad genoten worden van de natuur. Het natuuractiviteitencentrum De Koppel kan een bijdrage leveren aan natuureducatie of informatievoorziening over het Vechtpark. Deze combinatie leidt tot een versterkte beleving van de Vecht.

Recreatieve voorzieningen

In het Vechtpark is ruimte voor water, natuur, recreatie, cultuur en educatie. Het park geeft een kwalitatieve impuls aan het toeristische product in de gemeente Hardenberg. Zo biedt het Vechtpark kansen voor een stadsstrand met bijbehorende voorzieningen, waarop verschillende activiteiten georganiseerd kunnen worden.

Een voorbeeld hiervan is het ballonnenfestival.

In de stad zijn momenteel weinig voorzieningen voor dagrecreanten of toeristen die op doortrek zijn in verband met bijvoorbeeld de Pieterpadroute om te overnachten. Van daaruit is de behoefte ontstaan om een stadscamping te realiseren aan de oevers van de Vecht. Het moet gaan om verblijfsmogelijkheid met laag voorzieningenniveau en van beperkte omvang waar men bijvoorbeeld maximaal één nacht mag overnachten. Eventueel kan deze stadscamping worden gecombineerd met enkele camperovernachtingsplaatsen (GOP's).

In het plangebied is het Heemsermarspark gelegen. Dit gebied heeft een recreatieve waarde met onder andere een dierenweide, die door zijn geïsoleerde ligging niet optimaal benut wordt. Deze wordt betrokken in wandelnetwerk ten behoeve van de toegankelijkheid.

In het gebied liggen uitstekende kansen om een strand of ligweide te realiseren, mede omdat de ligweide bij het zwembad is opgeheven in verband met stedelijke ontwikkelingen. Dit strand moet ook ruimte bieden om activiteiten te organiseren, zoals het ballonnenfestival. Het strand moet niet worden gezien als een zwemstrand, omdat het water in de Vecht niet de kwaliteit van zwemwater heeft. Op het strand kan een beachvolleybal- en een beachvoetbalveld worden aangelegd.

Bevaarbaarheid van de Vecht

In het Meerjarenprogramma (2005) beschrijft de gemeente Hardenberg haar ambitie om de Vecht beter bevaarbaar te maken voor bootjes. Het haventje in het centrum biedt nu al de mogelijkheden om kano's, sloepen en waterfietsen te huren. De bevaarbaarheid op de Vecht wordt gestimuleerd. Het gaat daarbij om een vorm die past bij een halfnatuurlijk laaglandrivier. Daarbij is diepgang en voortstuwing van belang. Een stuwpassage voor boten, een kanobaan en oplaadvoorzieningen voor elektrische boten dienen deze vorm van bevaarbaarheid te stimuleren en te faciliteren.

Rood en Leisure

Het Vechtpark is een gebied waarin ruimte wordt gecreëerd voor water en natuur. Het doel is om het Vechtpark optimaal visueel en fysiek beleefbaar te maken. Binnen het Vechtpark worden recreatieve en kunstzinnige voorzieningen ingepast om het gebied en de Vecht optimaal te kunnen beleven. Om de belevingswaarde te vergroten is het mogelijk om hiervoor rood en Leisure aan het gebied toe te voegen. Daarbij gaat het om begeleide buitenactiviteiten met de mogelijkheid voor een (ondergeschikt qua omvang) bouwwerk ten behoeve van activiteiten, verblijven en ontmoeten. Rood en Leisure kunnen het Vechtpark een meerwaarde geven, waardoor er een aantrekkende werking van het park zal uitgaan. De openheid van het gebied is een kwaliteit die gewaarborgd dient te blijven. Het rode object wat hier binnen past dient van een beperkte omvang te zijn in relatie tot het gebied. Ook dient het rode object van dusdanige kwaliteit zijn dat het in zichzelf waarde toevoegt aan de omgeving. Omdat de functie praktisch gezien ook moet aansluiten op bestaande infrastructuur geeft het gebied ten zuiden van de brandweerkazerne mogelijkheden voor dit type ontwikkeling.

Bij de ontwikkeling van het genoemde gebied zijn er verschillende aandachtspunten.

Als eerste maakt de ontwikkeling deel uit van de totale gebiedsvisie van het Vechtpark. Daarin is een evenwichtige balans het uitgangspunt tussen de realisatie van nieuwe natuur en de beleving daarvan. Aan de oostzijde van het gebied waarin de rode functie een plek kan krijgen is er sprake van een rustgebied. De inrichting van het Leisure-gebied mag het rustgebied dan ook minimaal verstoren.

Als tweede is het van belang dat bij de inrichting van het Leisure-gebied ook invulling wordt gegeven aan de wateropgave. Bij het inrichten van het gebied dienen (innovatieve) combinaties tussen waterbeleving en ruimte voor water worden gezocht.

Het derde aandachtspunt betreft het rode object binnen dit gebied. Om invulling aan de Leisure functie te geven mag er een rood object van beperkte omvang worden toegevoegd. Dit object moet een relatie hebben met water en natuur. Het object dient directe aansluiting te hebben op de bestaande infrastructuur. Tevens moet het object duurzaam worden ontwikkeld en ingericht, met natuurlijk materiaal- en kleurgebruik. Als laatste zijn er mogelijkheden om het rood en Leisure te relateren met een stadscamping en het daarbij behorende zoekgebied.

4.2.4 Kunst & cultuur

De stad Hardenberg heeft een belangrijke centrumfunctie, niet alleen met winkels, bedrijven en woningen, maar ook met culturele voorzieningen. In de ambities van de gemeente Hardenberg spelen kunst en cultuur een belangrijke rol in het verbeteren en versterken van het woon en ondernemersklimaat. Voorzieningen op het terrein van kunst en cultuur geven de gemeente meer sfeer en uitstraling. Ook vergroot een optimaal aanbod van deze voorzieningen de aantrekkelijkheid van de gemeente voor inwoners, toeristen en bedrijven.

Kunst openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte is belangrijk voor de uitstraling en leefbaarheid van de gemeente. Ook vergroot beeldende kunst de herkenbaarheid en identiteit van een gemeente, beide noodzakelijk voor de binding met haar burgers en bezoekers. Vanuit die ambities werkt de gemeente sinds 2006 aan kunstprojecten die deel uitmaken van een integraal beleid in het kader van ruimtelijke vormgeving, natuur & landschap en recreatie & toerisme.

Cultureel rivierdal

Voor het Vechtpark zet de gemeente Hardenberg in op een uniek en aantrekkelijk stadspark voor bewoners en toeristen waarbij de potenties en schoonheid van de aangrenzende gebieden worden benut evenals de lokale cultuurhistorie. De kunst moet bijdragen aan het succes van het Vechtpark als plek waar de stad 'zichzelf' kan ontmoeten en publiek van buitenaf. Het Vechtpark moet een laagdrempelige schakel worden tussen de stadsdelen en tussen stad en landschap. Ruimtelijk wordt gevraagd om meer aandacht te geven aan de wijze waarop Hardenberg oost en west verbindt via het park. Gesteld is dat de Vecht leidend is, dit betekent dat de noord en zuid gerichte paden duidelijke hoofdrichtingen mogen zijn die de bezoeker (via drie onderkende sferen) van landelijk, naar stad, naar natuurlijk voeren. De afbeeldingen hieronder geven een indruk van de verschillende sferen in het Vechtpark. De kaart hiernaast toont de verschillende sferen waarin het vechtpark verdeeld is.

Vanuit deze gedachten wordt niet alle kunst in gezet in het Vechtpark, maar ook op minstens twee van de dwarsverbindingen voor Hardenberg van kern tot in het hart en/of op de andere oever gelegen woonwijk(en).

Sferen

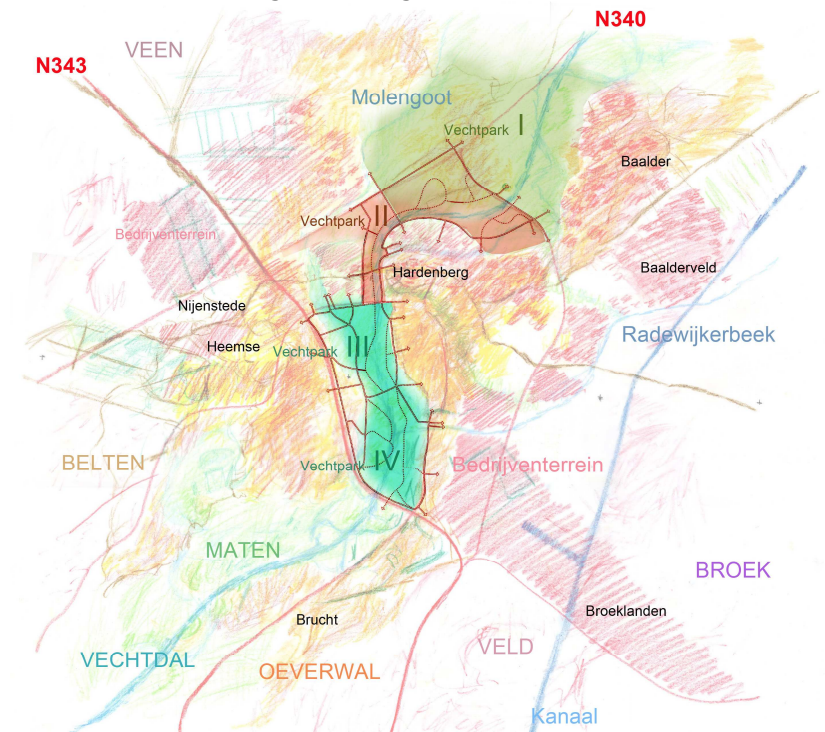
Vechtpark I – Landelijk

Vechtpark II – Stedelijk

Vechtpark III/IV - Natuurlijk

Het Vechtpark onderverdeeld in toekomstige culture sferen

Verschijningsvormen kunst

Het is traditioneel verleidelijk om bestaande verhaallijnen in een oud landschap expliciet te maken in de kunst, maar in plaats van kunst als 'illustrator' in te zetten kan de kunst ook gevraagd worden om aanzetten tot zelf ontdekken te leveren of nieuwe verhalen toe te voegen. Deze 'aanzetten tot' kunnen in velen gedaanten vorm krijgen.

Trefwoorden voor ontdekking en nieuwe verhalen zijn: verbinden, ontmoetingen, dynamiek, interactie, historie en toekomst. Er zijn geen beperkingen aan de vorm die de kunst kan hebben, van permanente kunstwerken, tot geïntegreerd landschappelijk en publieksgerichte tijdelijke projecten etc. Het Vechtpark krijgt vorm door de halfnatuurlijke rivier, half natuurlijk is half cultureel, de kunst wordt uitgenodigd mee te ontwerpen aan de rivier, of werken te ontwerpen die mede gevormd worden door de rivier. De kunst kan tijdelijk zijn, of in meer of mindere mate geïntegreerd deel uitmaken van het ontwerpen van het Vechtpark en haar plaats in de stad en dal en van de nieuwe infrastructuur ter beleving daarvan. Bruggen over de rivier, paden parallel aan dode armen en oeverwallen, doorgangen naar de stad en daarbuiten, punten van uitzicht, momenten van inzicht, uitnodigingen aan de natuur, de samenleving van de stad verbinden met de ecologie van de rivier. Bijzondere kans binnen dit project is dat de kunst mee kan werken aan het scheppen van voorwaarden waarmee de rivier zelf een bijzonder landschap kan scheppen: de kunst maakt de rivier tot kunstenaar. De te realiseren kunst moet aansluiten bij de sferen die hierboven zijn weergegeven.

Kunstwegen en het Vechtdal

Kunstwegen en het merk Vechtdal zijn twee initiatieven waarbij aangesloten kan worden om een nieuw netwerk van samenwerking in, en beleving van het dal tot stand te brengen. Beiden ontbreken een ingang, een aanspreekpunt, het Vechtpark kan daar een rol in spelen. Deze rol kan bijvoorbeeld liggen in het initiëren van nieuwe initiatieven in combinatie met het vermarkten van Kunstwegen en het Vechtdal.

N34

De provinciale N34 grenst aan het plangebied. De N34 wordt aangepast van een 80 km naar 100 km-weg. Daar waar de provinciale weg het Vechtdal bijna raakt, aan de noordwestkant van Hardenberg. Deze weg wordt geïntegreerd in de ruimtelijke inrichting van het plangebied. Door middel van kunst zou ook een bijzonder toeristisch overstappunt kunnen ontstaan, een plek waar het snelle landelijke netwerk een traag lokaal netwerk ontmoet.

4.2 Beschrijving per deelgebied

Ten noorden van de Prins Willem Alexanderbrug (Baalder-uiteerwaard)

In dit deelgebied stroomt de Vecht vanaf het noorden het Vechtpark binnen. De relatie tussen de rivier en de stad krijgt hier geleidelijk een intensief karakter. Het landschap dit deelgebied is open. In dit deelgebied vindt grotendeels natuurontwikkeling plaats, waardoor bijgedragen wordt aan de provinciale opgave voor realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur. Om de natuur niet te verstoren is de toegang tot het gebied beperkt. Het moet echter wel mogelijk zijn om het gebied voor inwoner en bezoeker te beleven.

Tussen Prins Willem Alexanderbrug en Voorstraatbrug (Centrum-uiteerwaard)

Tussen de prinses Amaliabrug en de Prins Willem-Alexanderbrug heeft er door middel van projecten natuurontwikkeling plaatsgevonden. Vanuit het noorden verandert de relatie van de Vecht met de stad echter geleidelijk van extensief naar intensief. De Vecht stroomt hier langs het centrum van Hardenberg. De beleving van de rivier is in dit deelgebied daardoor hoog. Door de verstedelijking zijn de oorspronkelijke landschapselementen nauwelijks te ontdekken. Om de kwaliteiten van de Vecht in dit gebied te benutten speelt de recreatie een belangrijke rol. In het winterbed is voldoende ruimte voor een stadsstrand in combinatie met een evenemententerrein. Dichtbij het water van de Vecht ligt het Heemsermarspark met dierenweide. Om meer samenhang tussen de Vecht en Hardenberg te creëren moet de toegankelijkheid van het gebied vergroot worden. In 2009 is in dit deelgebied de Vechthaven geopend. Deze

in

Vechthaven maakt deel uit van het project Vechtpark en is het eerste deelproject dat daadwerkelijk gerealiseerd is. In de haven is het mogelijk om waterfietsen, bootjes en kano's te huren.

In het noorden bij het park Kruserbrink ligt de monding van de Oude Radewijkerbeek. Langs de Oude Radewijkerbeek zijn het Kruserbrinkpark, woonflats en zwembad De Marsch gelegen. Het gebied Monding Oude Radewijkerbeek kent een harde stadsrand, waarbij weinig relatie is met het water. In 2010 wordt gestart met het project Monding Oude Radewijkerbeek. Met de uitvoering van dit project wordt gewerkt aan waterveiligheid door de versterking van de waterkering en de verlegging van de loop en monding. Tevens wordt ruimte gemaakt voor waterberging. Door de aanpak van de Oude Radewijkerbeek ontstaan kansen om de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te verhogen. Bij de uitvoering van het project is daarom ruime aandacht voor natuur, water en beleving.

Voorstraatbrug tot aan natuuractiviteitencentrum De Koppel (Molengoot)

In dit deelgebied neemt de gebruiksintensiteit en stedelijke verbinding richting natuuractiviteitencentrum De Koppel geleidelijk af. Tussen de Voorstraatbrug en de Prins Bernhardbrug is de stedelijke relatie nog groot en is het mogelijk om de beleefbaarheid van de Vecht vanuit de stad te verbeteren. De rivier heeft hier door de bebouwing aan het water weinig ruimte. Bij hoogwater kunnen in dit gebied daarom ook problemen ontstaan, vooral bij de Voorstraatbrug. Voorbij de Prins Bernhardbrug richting natuuractiviteitencentrum De Koppel neemt de stedelijke intensiteit af en is er meer ruimte voor waterberging, extensieve recreatie en natuurontwikkeling. De Molengoot mondt hier uit in de Vecht. Stroomafwaarts, richting de zuidelijke grens van het deelgebied, ligt het natuuractiviteitencentrum De Koppel. De Koppel is een natuurkenniscentrum en levert een bijdrage aan natuureducatie. De stuw zal passeerbaar gemaakt worden voor type boten die passen bij een halfnatuurlijke laaglandrivier. Tevens wordt er een ecologische- en kanopassage ontwikkeld. Deze ecologische passage moet gerealiseerd worden ten behoeve van vismigratie.

Natuuractiviteitencentrum De Koppel tot de Asjeskampbrug (Radewijkerbeek)

De relatie tussen de rivier en de stad krijgt vanaf De Koppel weer een extensief karakter. Het deelgebied is landschappelijk nog waardevol met een verlandende meander en een oud eikenbosje op een oeverwal. De toegankelijkheid van het gebied zal beperkt blijven, zodat hier de natuur zich ongestoord kan gaan ontwikkelen.

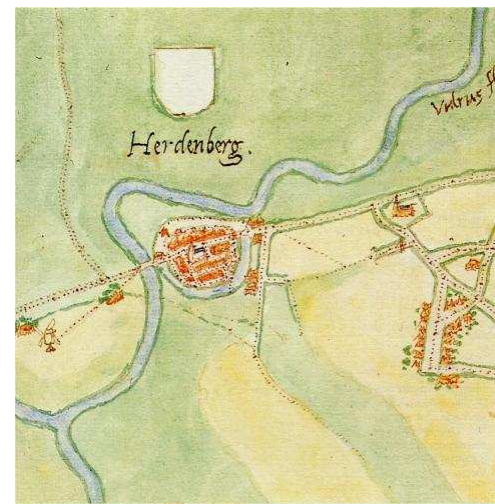
Hoofdstuk 5. Omgevingsaspecten

Dit hoofdstuk beschrijft verschillende omgevingsaspecten waarmee rekening gehouden moet worden bij de ontwikkeling van het plangebied Vechtpark. Dit zijn achtereenvolgens de thema's cultuurhistorie, archeologie, ecologie, bodem, externe veiligheid, geluid, milieueffectrapportage en water. De thema's die staan beschreven in dit hoofdstuk worden per deelproject verder uitgewerkt.

5.1 Cultuurhistorie

De Overijsselse Vecht is een regenwaterrivier die ontspringt in Duitsland en na 167 kilometer uitmondt in het Zwarte Water bij Zwolle. Een belangrijke plaats langs de Vecht is Hardenberg. De stad is geografisch al eeuwenlang verbonden met de rivier. De nederzetting dankt haar bestaan aan het knooppunt van deze waterweg en de oude handelsroute vanuit het Duitse achterland. In de dertiende eeuw werd in een bocht van de Vecht de bisschoppelijke sterkte 'op den Herdenberch' gebouwd. De strategisch belangrijke vesting groeide uit tot een volwaardig stadje. In 1362 verleende de bisschop van Utrecht specifieke rechten aan de inwoners van Hardenberg.

Tot in de twintigste eeuw had de Vecht een transportfunctie. De rivier werd onder meer gebruikt om Bentheimer zandsteen vanuit Duitsland naar Nederland te verschepen. Zo zouden zelfs de bouwstenen voor het paleis op de Dam hierlangs vervoerd zijn.

Hardenberg in 1560

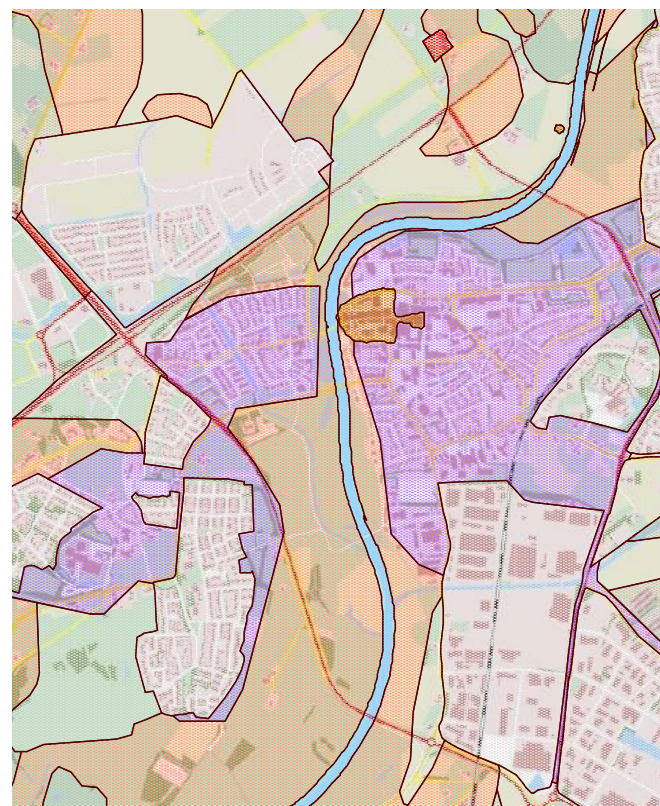
Het havengebied van Hardenberg in de jaren zestig van de vorige eeuw

Voor het transport over de Vecht werd gebruik gemaakt van een zomp. Dit was een type platbodem met een groot laadruim en een geringe diepgang. De eigenschappen van de zomp waren uitermate geschikt voor de omstandigheden op de Vecht. De rivier kende namelijk een seizoensgebonden waterpeil. In de winter was er sprake van jaarlijks terugkerende overstromingen. In de zomer was de waterstand in de Vecht laag en de bevaarbaarheid slecht. Vanaf het begin van de twintigste eeuw kwam verandering in het sterk seizoensgebonden karakter van de meanderende rivier. De talloze overstromingen veroorzaakten teveel overlast. De Vecht werd bedijkt en grotendeels gekanaliseerd. Rivierarmen werden afgesneden en de oevers werden ter bescherming voorzien van stenen beschoeiing. De loop van de Vecht is in de afgelopen eeuw zelfs verlegd om Hardenberg. Ook werden stuwen gebouwd om verdroging en uitschuring tegen te gaan. Door de technische vooruitgang werd de rivier bedwongen en de veiligheid van het gebied gegarandeerd. De afhankelijkheid van het water verdween en mensen sloten zich af van de rivier. Op een gegeven moment leek het zelfs alsof de rivier vooral een hindernis was voor de ontwikkeling van Hardenberg. De eeuwenoude structurerende rol van water had plaats gemaakt voor maakbaarheid. De rivier scheidde verschillende wijken van elkaar en vormde niet meer dan een corridor waar water door wordt afgevoerd. In de laatste decennia van de vorige eeuw ontstond een kentering in denken.

Door het hoge water van 1998 groeide het besef dat ook de Vecht meer ruimte moest krijgen om Hardenberg voor overstromingen te behoeden. Het water krijgt weer een medeordende rol toegewezen. Dit biedt kansen om oude landschapkenmerken en verbindingen tussen Hardenberg en Vecht weer op te pakken. Zo kan de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van Hardenberg en het Vechtdal versterkt worden.

5.2 Archeologie

Met de Wet op de archeologische monumentenzorg wordt een eigen verantwoordelijkheid van gemeenten ten aanzien van archeologie verwacht. Daarom is in 2009 door de gemeente Hardenberg een Beleidsplan Archeologie vastgesteld. Onderdeel van het beleidsplan is een archeologische beleidskaart. De archeologische beleidskaart kent aan verschillende gebieden in de gemeente archeologische waarde toe. De waarde geeft aan waar een dubbelbestemming archeologie in het bestemmingsplan moet worden opgenomen. Dit betekent dat naast andere voorkomende bestemmingen een gebied tevens bestemd is voor het behoud van mogelijk aanwezige archeologische waarden. In deze gebieden met dubbelbestemming wordt bepaald welke oppervlakte en dieptegrenzen gelden voor een archeologisch onderzoeksplicht. De gemeente Hardenberg is opgedeeld in verschillende waardegebieden, zoals hieronder weergegeven:

- Archeologie 1, Opp >100m², D >40cm
- Archeologie 2, Opp >250m², D >40cm
- Archeologie 3, Opp >275m², D >40cm
- Archeologie 4, Opp >500m², D >50cm
- Archeologie 5, Opp >2500m², D >50cm
- Archeologisch rijksmonument
- Geen onderzoek (lage verwachting)
- Geen onderzoek (ontgraving)
- Geen onderzoek (water)

De kaart hiernaast toont het plangebied Vechtpark, waarin archeologische waarden met verschillende kleuren zijn weergegeven. De kaart is gebaseerd op het archeologische beleidsplan en laat zien dat het gehele Vechtpark een archeologisch onderzoeksgebied is. Het grootste gedeelte van het plangebied valt onder archeologie 4. Dit betekent dat onderzoek nodig is bij bodemingrepen die groter zijn dan 500 m² en dieper dan 0,5 m. Deze grenzen worden bij het plangebied Vechtpark overschreden.

Het Vechtpark ligt in een rivierdal. Door de accumulatie van oude en jonge afzettingen van de Vecht is het niet duidelijk waar en op welke diepte archeologische vindplaatsen aanwezig kunnen zijn. Er dient daarover meer informatie te worden verzameld. Gezien de omvang van het plangebied is het in eerste instantie noodzakelijk om een bureauonderzoek uit te voeren dat gecombineerd wordt met een geo-archeologisch booronderzoek. Dit booronderzoek is noodzakelijk om meer inzicht te krijgen in de horizontale en verticale verbreiding van de

afzettingen in het plangebied. Het product is een gedetailleerde archeologische verwachtingskaart. Op basis van deze gedetailleerde kaart kan dan in een latere planfase gericht aanvullend onderzoek worden uitgevoerd om in te zoomen op locaties waar de kans op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen groot is.

5.3 Ecologie

Landschap

Het landschap van het Vechtpark wordt gedomineerd door de Vecht zelf. Doordat de oevers van de rivier volledig zijn vastgelegd en de loop rechtgetrokken is, is het echter een statisch element geworden. Door bedijking en aangrenzende bebouwing is het oorspronkelijke Vechtdal versmald. Sporen van de oude, dynamische rivier zijn echter nog steeds zichtbaar in het landschap. Deze, vaak oude landschapselementen hebben meestal een hoge landschappelijke (en beleavings-) waarde en een hoge ecologische waarde. Dit omdat er bijvoorbeeld nog weinig ingrepen in hebben plaats gevonden en dus veel rust kent of er zich een oude, gevarieerde vegetatie heeft kunnen ontwikkelen.

In het gebied van het Vechtpark zijn dit type elementen nog verspreid aanwezig in de vorm van oude rivierarmen (meanders), beekmondingen en oeverwallen. Met name het gebied ten zuiden van de stuw is landschappelijk nog waardevol met een verlandende meander en een oude eikenbosje op een oeverwal. Het centrale gebied is door bedijking en de bebouwing van Hardenberg erg smal, waardoor weinig van het Vechtdal landschap meer zichtbaar is. In het noordelijke deel, vanaf de nieuwe fietsbrug, zijn weinig herkenbare elementen aanwezig en is het Vechtdal een open landschap. Door de openheid is de oude es, aan de rand van het Vechtdal wel goed zichtbaar. Juist deze openheid is hier kenmerkend. De meeste hogere gronden rond de Vecht zijn inmiddels bebouwd geraakt, maar het hele Vechtdal zelf, inclusief de oude loop aan de zuidrand en de overgang naar de es aan de noordkant, is hier nog open, waardoor dit extra zichtbaar is.

Flora en fauna

Uit een natuurwaarde onderzoek van Witteveen+Bos (2008) en de Kisal-soorten-database (2010) blijkt dat het Vechtdal een grote biodiversiteit heeft en er relatief veel Rode lijst en beschermde soorten voorkomen. In totaal zijn circa 100 beschermde, zeldzame of typische rivierdal plant- en diersoorten aangetroffen. Een groot deel hiervan zijn algemeen voorkomende soorten als bruine kikker, wilde eend of echte koekoeksbloem. Daarnaast zijn minder algemene soorten aangetroffen die echter geen directe binding hebben met het plangebied, zoals overvliegende rode wouw of kraanvogels, of soorten waarvan slechts enkele individuen zijn aangetroffen op bijvoorbeeld doortrek zoals kemphaan, oeverloper en dodaars.

In verlengde van de landschapswaarde, komen ook in het zuidelijke deel de meeste kenmerkende soorten voor. Op het eiland tussen de Vecht en de Molengoot komt bijvoorbeeld poelkikker voor, bij de vispassage en op diverse plekken langs de Vecht rivierdonderpad en bij de monding van de Radewijkerbeek beekrombout. In de watergang ten westen van de Molengoot is kleine modderkruiper aanwezig. In de graslanden zijn typische rivierbegeleidende soorten aanwezig zoals tormentil op de iets voedselrijkere, en begraasde delen en lange ereprijs van de schralere, voedselarme delen.

vallend is dat in het onlangs ingerichte deel ten oosten van de nieuwe fietsbrug moeraskartelblad aangetroffen is, omdat dit een typische soort van voedselarme trilveen of hooglanden.

goed beheer heeft het deel tussen de Vecht en de Molengoot potenties voor
 ortenrijk grasland met pinksterbloem (met oranjetip), echte koekoeksbloem,
 ge ereprijs en kale jonker. Het realiseren van nieuwe nevengeulen en
 istaande meanders biedt kansen voor soorten als kleine modderkruiper,
 elkkikker, beekrombout en dotterbloem en zwanenbloem.

ora- en faunawet

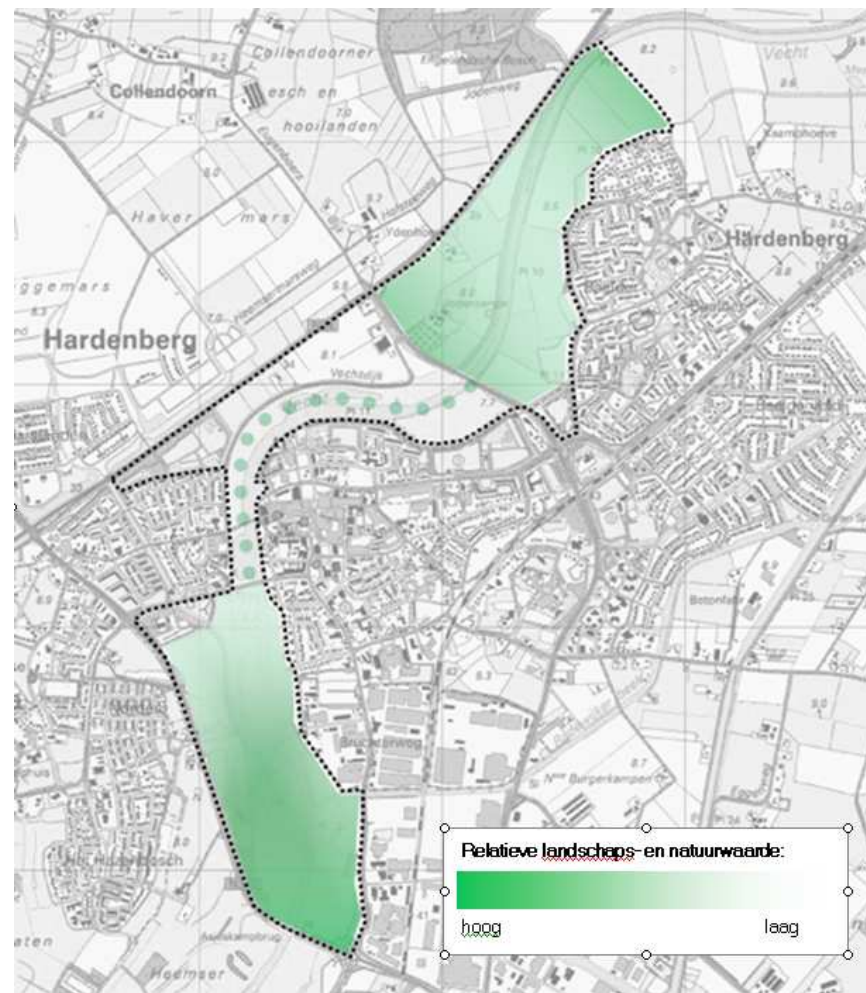
voor de geplande herinrichting en het gewijzigd gebruik, worden mogelijk beschermde plant- of diersoorten verstoord of wordt leefgebied aangetast. Uit de meestelijke soortendatabase (Kisal) blijkt in ieder geval dat beschermde soorten in het gebied voorkomen (zie hierboven). Het is dan ook noodzakelijk om onderzoek te doen naar de ingreep te onderzoeken of en zo ja waar beschermde soorten aanwezig zijn en of deze door de ingreep of het gewijzigde gebruik verstoord worden. Ingrepen die mogelijk een negatief effect kunnen hebben zijn bijvoorbeeld het graven van nevengeulen op planten (vergraven groeiplaatsen) of oever gebonden soorten als beekrombout (kale zandstrandjes) en rietonderpad (die tussen de stortstenen leeft). Ook vormt het Vechtdal een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. Door bijvoorbeeld een toename van verlichting (langs bijvoorbeeld recreatieve infrastructuur) kunnen soorten verstoord worden. Daarnaast dient altijd rekening gehouden te worden met beschermde vogels.

zien de seizoensspecifieke leef- of groeiwijze van de meeste beschermde
orten, is het tijdig plannen en uitvoeren van een inventarisatie noodzakelijk.
oobaal gaat het hierbij om de periode april tot en met september.

Biologische Hoofdstructuur

De Vechtdal is begrensd binnen de EHS en aangewezen als natuur of nieuwe natuur. Hiermee vormt de Vecht een belangrijke verbindingszone naar Duitsland bijvoorbeeld de Dinkel.

Erkzaamheden binnen de begrenzing van de EHS dienen getoetst te worden aan het EHS-beleid uit de Nota Ruimte en de Omgevingsvisie. Voor het Vechtpark moet daarbij gedacht worden aan het graven van nevengeulen en de aanleg (en gebruik) van een recreatieve infrastructuur. Ingrepen met (significant) negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS zijn alleen onder voorwaarden toegestaan [nee, tenzij...]. In dit kader moet in beeld worden gebracht wat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in het plangebied zijn.

Toelichting bij de kaart: Hoewel het middengedeelte weinig actuele (en potentiële) landschap- en natuurwaarde heeft - doordat het Vechtdal hier erg smal is - heeft het wel degelijk een verbindende functie heeft in de Ecologische Hoofdstructuur.

Voor het Vechtpark moet hierbij gedacht worden aan natte graslanden als dotterbloemhooilanden, kwelmoerassen, (hardhout)ooibos en weidevogelgrasland.

Zeker omdat door de dijken en bebouwing van Hardenberg de Vecht en de EHS hier een smalle corridor vormt (bottleneck), is het bepalen van de effecten van herinrichting en recreatief medegebruik van belang.

Ecologie en Recreatie

Een doel van het Vechtpark is het beter toegankelijk maken van de Vechtuiterwaarden, waardoor deze meer betrokken wordt bij de kern Hardenberg. Vanuit ecologisch oogpunt, mede ook omdat de Vecht begrensd is als ecologische verbindingszone en het rivierdal hier betrekkelijk smal is, wordt geadviseerd de recreatiedruk beperkt te houden. Zonering kan een goede methode zijn om de meest kwetsbare (of kansrijke) delen te ontzien. Het zuidelijke deel kan bijvoorbeeld ontzien worden door het deel tussen de Vecht en de Molengoot en het deel tussen de Vecht en de N343 zuidelijker niet verder te ontsluiten. Een verbeterde zichtbaarheid vanaf de dijk is wel goed mogelijk. Dit gebied kan dan een goede stapsteen vormen voor de nauwe doorgang langs het stadcentrum. Door de ligging van de bebouwing hier dicht tegen de Vecht, is het recreatief ontsluiten van dit deel aannemelijk.

Van belang is dat één oever van de Vecht niet toegankelijk is (geen wandelpad direct langs de oever), zodat deze oever als rustpunt voor natuur kan dienen. Deze natuuroevers kunnen wel verspringen tussen beide oevers. Hierdoor ontstaat er als het ware een ketting van natuurkralen (met de Vecht als snoer) langs en door Hardenberg als recreatieve en natuurlijke verbinding tussen het noordelijke en zuidelijke buitengebied.

5.4 Bodem

De bodem binnen de contourlijnen van het toekomstige Vechtpark is op enkele plaatsen onderzocht. Er is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd in overeenstemming met de NVN/NEN 5740. Het onderzoek heeft zich niet gericht op de aanwezigheid van asbest conform de NEN 5707. Bij uitgevoerde onderzoeken binnen het plangebied Vechtpark zijn in de bodem niet of geen noemenswaardig verhoogde gehalten aan onderzochte componenten in de grond aangetoond. De componenten arseen, cadmium, kwik, lood, zink, EOX, PAK en DDT zijn lokaal in verhoogde mate in de grond aangetoond. Van deze componenten is arseen lokaal in gehalten hoger dan de tussen- en interventiewaarde gemeten. Verondersteld wordt dat het arseen hier van nature in verhoogde mate in de bodem voorkomt. De bodem is ijzerrijk (roestverkleuring) en behoort tot de beekdalgronden. Bekend is, dat in beekdalgronden arseen in verhoogde mate voor kan komen. Het betreft dan niet een antropogene verontreiniging.

De overige aangetoonde verontreinigingen kunnen in de bodem terecht zijn gekomen als gevolg van overstroming door de Vecht, waarbij verontreinigd slib is afgezet. Op basis van de uitgevoerde bodemonderzoeken wordt geconcludeerd dat de bodem binnen het plangebied vanuit milieuhygiënisch oogpunt geschikt is voor het beoogde gebruik (natuur/landbouw/recreatie).

Geadviseerd wordt om voor de uitvoering van de werkzaamheden uit te gaan van een gesloten grondbalans. Belangrijkste reden hiervoor is de mogelijke aanwezigheid van arseen in gehalten tot lokaal boven de interventiewaarde. Verwerking binnen het plangebied is mogelijk, omdat de bodem binnen het plangebied belast is of kan zijn met arseen. Indien vrijkomende grond binnen de gemeente Hardenberg wordt hergebruikt, dan moet de vrijkomende grond eerst in depot gezet en uitgekeurd worden. Bij het afvoeren van vrijkomende grond naar locaties buiten de gemeente Hardenberg, geldt het beleid van de gemeente waar de grond wordt toegepast.

5.5 Externe veiligheid

In 2004 is het Besluit milieukwaliteitseisen Externe Veiligheid voor Inrichtingen (BEVI) van kracht geworden. Dit besluit introduceert onder andere minimumafstanden tussen bedrijven met risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten. Op landelijk niveau is afgesproken dat iedere gemeente zijn eigen externe veiligheidsbeleid dient te voeren. In de gemeente Hardenberg is daarom de Externe veiligheidsvisie Gemeente Hardenberg opgesteld. Voor deze visie zijn de afgelopen jaren de risicobronnen binnen de gemeente Hardenberg geïnventariseerd en opgenomen in het Register Risicosituaties Gevaarlijke stoffen. Het plangebied Vechtpark valt buiten elke geregistreerde risicozone. Tevens is de risiconormering (Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen) rond transportassen met transport van gevaarlijke stoffen van toepassing, waarbij zoveel mogelijk bij de BEVI wordt aangesloten. In 2005 is de routing van gevaarlijke stoffen voor de gemeente Hardenberg vastgesteld. Het plangebied Vechtpark wordt deels omsloten door de rijksweg N34 en de provinciale weg N343. Deze Rijks- en provinciale weg zijn aangewezen als doorgaande transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Voor het Vechtpark vormt de ligging van beide aanliggende transportroutes waarschijnlijk geen belemmering. In het Vechtpark vindt immers grotendeel natuurontwikkeling en (extensieve) recreatie plaats. Desondanks zal bij een nadere uitwerking van het bestemmingsplan verder onderzoek gedaan moeten worden naar de gevolgen voor ruimtelijke ontwikkelingen nabij de transportroutes.

5.6 Geluid

De Wet geluidhinder is in werking gesteld om geluidshinder als gevolg van wegverkeer, railverkeer en industrie te voorkomen of te beperken. De wet stelt voorschriften aan het geluidsniveau dat geldt in een bepaald gebied. Deze voorschriften zijn echter niet van toepassing op het plangebied Vechtpark. De Wet geluidhinder stelt eisen indien er geluidsgevoelige functies in een gebied worden gerealiseerd. In het Vechtpark zullen geen geluidsgevoelige functies, zoals woningen en scholen gebouwd worden. Daardoor gelden er geen maximale normeringen voor geluid in het Vechtpark.

5.7 Plan-m.e.r./project-m.e.r.-plicht

De Europese richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB) is in 2006 geïmplementeerd in de Nederlandse Wet milieubeheer en Besluit m.e.r. De SMB-plicht geldt voor plannen/programma's, naast de m.e.r.-plicht voor uitvoeringsprojecten. Het doel van beide richtlijnen is om het milieu een volwaardige plaats te geven. Dit gebeurt door de milieueffecten die veroorzaakt zijn door ruimtelijke ontwikkeling te beoordelen. Hierdoor wordt gewerkt aan een duurzame ontwikkeling. In het Vechtpark vindt geen intensieve (verblijfs)recreatie plaats. Hierdoor geldt voor het Vechtpark geen plan-m.e.r. of project-m.e.r.-plicht.

5.8 Water

Waterschap Velt en Vecht staat vanwege de Europese Kaderrichtlijn Water voor de taak de ecologische kwaliteit van de Vecht verder te vergroten. De belangrijkste opgave daarbij is de vispasseerbaarheid. De ecologische kwaliteit van de Vecht wordt vooral vergroot als er geen knelpunten voor vispasseerbaarheid optreden. Naast maatregelen in de gebieden die afwateren op de Vecht zijn ook voor de Vecht zelf maatregelen nodig. De belangrijkste daarvan zijn het aansluiten van meanders, de inrichting van inundatiegebieden, de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het passeerbaar maken van stuwen voor vis. In het Vechtpark wordt met name door de aanleg van bijna 14 km natuurvriendelijke oevers de ecologische kwaliteit versterkt. Daarnaast is sprake van ecologische versterking door de aanleg van nevengeulen en poelen/moerassen.

Het verbeteren van de waterkwaliteit in de Vecht is niet de enige opgave waar het waterschap zich voor gesteld ziet. Ook de waterveiligheid- en kwantiteit moet bewaakt worden. Dit is een belangrijke taak omdat tijdens hoogwater in Hardenberg overlast kan ontstaan. In 1998 werd zelfs gevreesd voor de stabiliteit van de Voorstraatbrug. Dit is de reden om voor deze extreme omstandigheden extra ruimte voor water te zoeken. De extra ruimte maakt het waterschap door in de verschillende deelprojecten waterkeringen te verleggen en of te versterken, extra nevengeulen aan te leggen en het winterbed te verlagen. Het gaat daarbij om 600.000 tot 750.000 m³ extra ruimte in het winterbed¹. Met deze maatregelen wordt een deel van de waterbergingsopgave van waterschap Velt & Vecht, dat voortvloeit uit het waterbeleid 21^e eeuw, ingevuld. De maatregelen zijn in de uitvoeringsstrategie van deze visie per deelgebied verder beschreven. Een definitieve doorrekening van het hydraulisch effect van extra berging zal nog worden gemaakt.

Verder wordt gewerkt vanuit een aantal uitgangspunten:

1. Veiligheid en klimaatbestendigheid staan voorop; Dit kan tegenstrijdigheden opleveren met het bereiken van ecologische doelen. Vooral in de stedelijke omgeving heeft de veiligheid van waterkeringen en bruggen de eerste prioriteit.
2. De sterk verstedelijkte omgeving laat meer technische oplossingen toe dan een meer landelijke omgeving. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor een zo groot mogelijke vispasseerbaarheid ook zeer technische oplossingen toegestaan zijn.
3. De Vecht wordt zo halfnatuurlijk als mogelijk. In stedelijk gebied geeft waterschap Velt & vecht dit vooral vorm door natuurlijkere oevers en meer ruimte in het zomerbed. Vanuit veiligheid zal de oeververdediging bij bruggen en stuwen gehandhaafd blijven. Kenmerkende rivierprocessen als meandering, sedimentatie en erosie zijn dan ook beperkt of niet aanwezig. Wel worden overgangen gemaakt van meer stedelijke druk in het centrum (tussen Voorstraat en Amaliabrug naar steeds extensiever gebruik stroomop- en stroomafwaarts. Daarbij is in de luwte van de stroming en langs nevengeulen beperkte groei van rivierbegeleidende bomen mogelijk.
4. Landschappelijke versterking vindt plaats door natuurontwikkeling en toepassing van kunstwerken (in technische en kunstzinnige betekenis).

¹ Hoeveelheid extra ruimte is berekend bij een waterstand met T=200

Hoofdstuk 6. Uitvoeringstrategie

De structuurvisie Vechtpark geeft richting aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en het gemeentelijk beleid. Dit laatste hoofdstuk gaat nader in op de vraag hoe de voorgenomen ontwikkelingen tot uitvoering worden gebracht. Allereerst wordt de uitvoeringsorganisatie nader omschreven. De gemeente Hardenberg en het waterschap Velt & Vecht werken immers in nauwe samenwerking aan gezamenlijke doelen. Daarna beschrijft dit hoofdstuk achtereenvolgens het grondstrategieplan, communicatieplan en financiering van het Vechtpark.

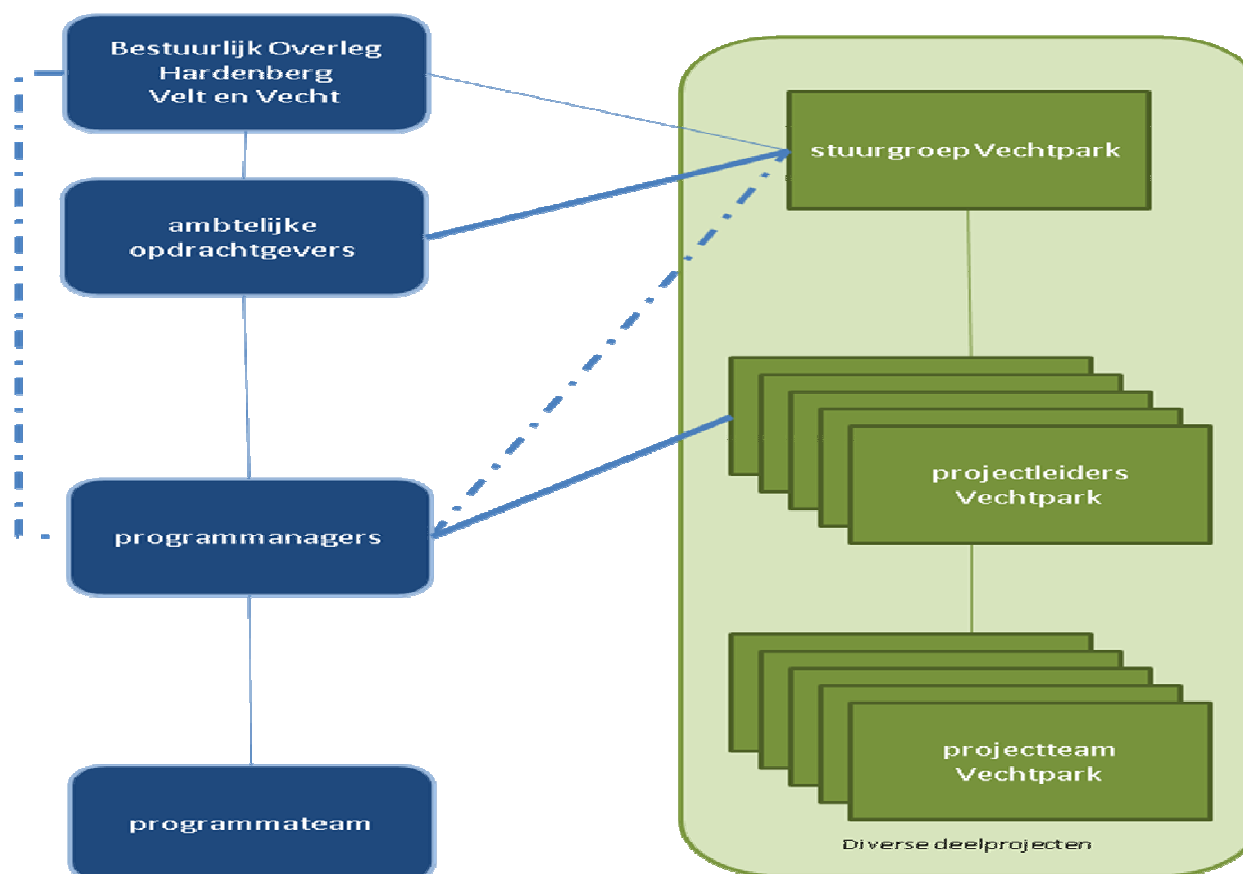
6.1 Uitvoeringsorganisatie

Het project Vechtpark is opgenomen in het werkplan van het programmabureau Hardenberg aan de Vecht. In dit programmabureau werken gemeente Hardenberg en Waterschap Velt en Vecht nauw samen aan projecten waar water het belangrijkste landschapsdragende en verbindende element is. In de afbeelding hiernaast is schematisch de organisatie weergegeven. De blauwe kolom geeft daarbij aan hoe het programmabureau is georganiseerd. In de groene kolom is de organisatie voor het Vechtpark weergegeven. Daarbij geldt dat het Vechtpark de eerste jaren het belangrijkste project voor het programmabureau vormt.

Voor de verschillende projecten zal in aparte trajecten ook de participatie van belangengroepen en bewoners worden georganiseerd. Dit wordt afzonderlijk beschreven in paragraaf 6.3.

6.2 Grondstrategieplan

Een belangrijk document om grondbeleid voor het Vechtpark vorm te geven is het grondstrategieplan. Het grondstrategieplan bepaalt de instrumentatie voor eventuele grondverwerving van het plangebied en daarmee ook de directe en bijkomende kosten van grondverwerving. Op basis van gebiedsanalyse wordt de werkwijze van grondverwerving beschreven.

6.3 Communicatie

In deze paragraaf worden de uitgangspunten van communicatie rond de ontwikkeling en realisatie van het Vechtpark Hardenberg geschetst. Deze uitgangspunten worden, zodra de plannen voor het Vechtpark verder uitgewerkt zijn in (deel)projectplannen, uitgewerkt in een (deel)communicatieplan en een participatieplan.

De communicatie rond de ontwikkeling en realisatie van het Vechtpark Hardenberg wordt door de gemeente Hardenberg en het waterschap Velt en Vecht gezamenlijk opgepakt en uitgevoerd. Beide partijen zijn dan ook gezamenlijk zender en ontvanger. Zender over de randvoorwaarden, maar ook ontvanger van de ideeën van inwoners, ondernemers en andere belangengroepen. De ontwikkeling van het Vechtpark past in het programma Ruimte voor de Vecht waar de provincie Overijssel trekker van is.

Communicatiedoelgroepen

De communicatie richt zich in ieder geval op de volgende doelgroepen:

- Direct omwonenden/belanghebbenden
- Ondernemers in en rond het plangebied
- Toeristen/recreanten
- Natuur- en cultuurliefhebbers
- Belangengroepen
- Medewerkers van gemeente en waterschap
- Relaties van gemeente en waterschap

De gemeente Hardenberg en Velt en Vecht zien het Vechtpark-project als een kans om kwaliteit toe te voegen aan de woon-, leef- en werkomgeving, in samenspraak met groepen die een specifiek eigen belang voelen bij de ontwikkeling van het Vechtpark. De communicatie richt zich dan ook op het bieden van gelegenheid om mee te denken en mee te praten. Om ervoor te zorgen dat de doelgroepen betrokken zijn en blijven bij de plannen en dat er draagvlak ontstaat onder deze groepen voor de (deel)plannen, is participatie een wezenlijk onderdeel van de overkoepelende communicatiedoelstelling. Zo wordt het Vechtpark een project van en voor de inwoners, ondernemers en bezoekers van Hardenberg.

Inspraakprocedure

De structuurvisie Vechtpark heeft de status van structuurvisie onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Om te voldoen aan de wettelijke bepalingen worden burgers en maatschappelijke organisaties in de visievorming betrokken. Private organisaties, het ministerie van VROM, de provincie, omliggende gemeenten en waterschappen nemen deel aan het vooroverleg. Voor overige belangstellenden is de inspraakverordening van de gemeente Hardenberg van toepassing, waarbij partijen zes weken de gelegenheid krijgen om hun reactie te geven op de structuurvisie. Na de verwerking van overleg en inspraakreacties in een eindverslag wordt de structuurvisie aan de gemeenteraad aangeboden.

6.4 Financiering

Kosten

In opdracht van de gemeente Hardenberg en het waterschap Velt en Vecht heeft Tauw bv een kostenraming opgesteld volgens de SSK-systematiek (Gemeente Hardenberg & waterschap Velt & Vecht, 2009). Deze kostenraming geeft een overzicht van uit te voeren maatregelen per deelgebied, met daaraan gekoppelde kosten. In de kostenraming zijn de investeringskosten, engineeringkosten, overige kosten en onvoorziene kosten meegenomen.

De totale projectkosten zijn geraamd op €11.600.000,- exclusief BTW. Vanuit de doelen die gerealiseerd worden is een verdeling gemaakt voor het realiseren van de waterdoelen en overige voorzieningen. Voor de waterdoelen is een bedrag geraamd van € 7.150.000,- en voor de overige doelen van €4.450.000,-. Het bedrag voor waterdoelen is hoger mede omdat daar ook een aantal noodzakelijke kadeversterkingen in het Vechtpark en uitgebreide uiterwaardverlaging is meegenomen. De overige doelen richten zich op de beleving van het Vechtpark in de vorm van infrastructurele, recreatieve en culturele voorzieningen.

De proces en organisatiekosten voor het Vechtpark worden gelijkmatig gedeeld door gemeente en waterschap. De kostenverantwoordelijkheid geeft de verantwoordelijkheid op basis van doelrealisatie aan. De dekking van deze kosten vindt deels door derden/partners plaats, zoals in veel gevallen de provincie die daarmee ook doelen realiseert.

In het onderstaande overzicht (tabel 1) is de gebiedsverdeling, zoals die in deze structuurvisie is opgenomen gehanteerd om aan de hand daarvan de kosten per gebied inzichtelijk te maken.

De kostenraming per deelgebied is als volgt:

Omschrijving	Bedragen	Waterveiligheid en -kwaliteit	infrastructurele, recreatieve- en culturele voorzieningen
Deelgebied Baalder-uiterwaard	€2.050.000,-	€1.450.000,-	€600.000,-
Deelgebied Centrum-uiterwaard	€4.950.000,-	€2.550.000,-	€2.400.000,-
Deelgebied Molengoot	€2.900.000,-	€1.900.000,-	€1.000.000,-
Deelgebied Radewijkerbeek	€1.700.000,-	€1.250.000,-	€450.000,-
Totaal (ex. BTW)	€11.600.000,-	€7.150.000,-	€4.450.000,-

Tabel 1

Fasering

In de komende vijf tot tien jaar zullen er verschillende projecten van start gaan en worden afgerond binnen het Vechtpark. Ook zijn er binnen het kader van het Vechtpark al projecten in voorbereiding of in uitvoering. Het gaat daarbij om projecten die door externe financieringsmogelijkheden gestart konden worden. Tevens ging het daarbij om projecten die goed op zich zelf konden staan. Specifiek gaat het hierbij de ontwikkeling van het gebied bij de Monding van de Oude Radewijkerbeek (2010) en de inrichting van de haven (2009). De fasering van de verschillende projecten hangt mede af van externe factoren, zoals subsidiemogelijkheden en bundelen van energie en ontwikkelingsmogelijkheden. De deelgebieden 'Centrum-uiterwaard' en 'Molengoot' hebben door hun sterke relatie met de omgeving prioriteit in de uitvoering.

De omvang van de verschillende projecten hoeven niet overeen te komen met de afbakening van de deelgebieden. Binnen de deelgebieden kunnen meerdere deelprojecten plaatsvinden. Het streven is om de inrichting van prioriteringsgebieden in 2014 te hebben afgerond. De overige gebieden zullen in de periode daarna tot uiterlijk 2016 worden ingericht. De trekkersrol van de verschillende deelprojecten ligt, afhankelijk van de te halen doelstellingen, bij de gemeente Hardenberg of het waterschap Velt en Vecht.

Dekking

De kostendekking vindt plaats vanuit verschillende publieke organisaties. De gemeenteraad van Hardenberg heeft bij het vaststellen van de 1^e bestuursrapportage 2009 en de begroting van 2010 middelen gereserveerd voor de uitvoering van het Vechtpark. Onderdeel van deze middelen zijn de Essentgelden, welke door de provincie zijn verdubbeld. Voor de uitvoering van de projecten binnen het Vechtpark zullen aparte raadsvoorstellen worden voorgelegd. Het algemeen bestuur van waterschap Velt en Vecht heeft bij de vaststelling van haar meerjarenbegroting structurele middelen voor de Vecht gereserveerd. Het Vechtpark is een kader waarbinnen deze middelen geïnvesteerd kunnen worden.

Voor beide partners geldt voor investeren de voorwaarde van een cofinanciering van ten minste 50%. Een belangrijke partij die met ons mee denkt en bereidt is om met ons mee te financieren is de Provincie Overijssel. De investering vanuit de provincie zal met name plaatsvinden vanuit het programma Ruimte voor de Vecht, Provinciaal Meerjaren Programma, Kunst en Cultuur, water, en de vrijgekomen Essent-gelden. In het vastgestelde Masterplan Ruimte voor de Vecht, met het bijbehorende investeringsprogramma, is het Vechtpark als uitvoeringsproject opgenomen.

Naast deze regionale middelen, worden mogelijkheden van Europese-Rijkssubsidies en bijdragen externe partijen onderzocht.

Onderstaande tabel (tabel 2) geeft de toegezegde middelen weer vanuit bestaande begrotingen. Binnen deze begrotingen is €6.385.588,- exclusief BTW gedekt. De totale uitvoeringskosten zijn geraamd om €11.600.000,- exclusief BTW. Het niet gedekte deel van €5.214.412,- exclusief BTW zal in de planperiode binnen de verschillende jaarschijven gedekt moeten worden. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. Het waterschap heeft binnen haar eigen begroting middelen gereserveerd om te investeren in de Vecht, waar het Vechtpark onderdeel van is. Bij de verschillende programma's van de provincie liggen mogelijkheden voor cofinanciering. Met name het programma Ruimte voor de Vecht, synergiemiddelen en het programma Cultuur en Ruimte bieden hiervoor mogelijkheden.

De kosten waar de gemeente verantwoordelijk voor is (weergegeven in tabel 1) zijn grotendeels gedekt. Kredietaanvragen zullen op projectniveau aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Voor de kosten waar het waterschap verantwoordelijk voor is wordt gezocht naar middelen vanuit de eigen begroting, maar is een cofinanciering van 50% een belangrijke voorwaarde voor de totale uitvoering. Voor de dekking worden afzonderlijke kredietaanvragen aan het algemeen bestuur voorgelegd.

en

Organisatie	Bedrag	Dekking	Doel
Gemeente Hardenberg	€2.000.000,-	Essentmiddelen, investeringsprogramma 2011-2014	Totale ontwikkeling Vechtpark (excl. water)
Gemeente Hardenberg	€62.000,-	Kleine investeringen (begroting)	Haven, strand, evenemententerrein
Gemeente Hardenberg	€188.000,-	Convenant Provincie/Hardenberg (invulling streekfunctie)	Haven
Waterschap Velt en Vecht	€331.933,-	Krediet beschikbaar gesteld, dit bedrag is inclusief BTW)	Monding Oude Radewijkerbeek
Waterschap Velt en Vecht	€168.067,-	Krediet beschikbaar gesteld	Planvorming en voorbereiding
Provincie Overijssel	€15.000,-	Vouchers, Programma Cultuur en Ruimte	Kunst
Provincie Overijssel	€150.000,-	Ruimte voor de Vecht	Haven
Provincie Overijssel	€168.067,-	Ruimte voor de Vecht	Monding Oude Radewijkerbeek
Provincie Overijssel	€252101,-	Provinciaal meerjaren programma (pMJP)	Monding Oude Radewijkerbeek
Provincie Overijssel	€2.000.000	Investeren In Overijssel (IIO), verdubbeling Essentmiddelen gemeente Hardenberg	Totale ontwikkeling Vechtpark (excl. water)
Provincie Overijssel	€1.050420,-	Synergimiddelen KRW	Gebied Molengoot
Totaal	€6.385.588,-		

Tabel 2

Literatuurlijst:

Gemeente Hardenberg (2004), De gemeente Hardenberg stapt stevig op de toekomst af: Toekomstvisie gemeente Hardenberg 2004-2019, p.6, Olbo ontwerp en druk, Hardenberg.

Gemeente Hardenberg (2005), Uitwerking van de toekomstvisie 'Hardenberg stapt stevig op de toekomst af', Meerjarenprogramma.

Gemeente Hardenberg in samenwerking met waterschap Regge & Dinkel, Groot Salland, Velt & Vecht, Reest & Wieden (2008), Waterplan Hardenberg.

http://www.hardenberg.nl/internet/_projecten_en_programmas/Projecten/Eindversie%20Waterplan%20Hardenberg%2022januari2008.pdf

(bezocht op 05-03-2010)

Gemeente Hardenberg & waterschap Velt & Vecht: uitgevoerd door Tauw BV (2009) Kostenraming, kostenmodel Vechtpark te Hardenberg.

Hidding M., M van der Vlist (2003), *Ruimte en water: Planningsopgaven voor een rode delta*, SDU-uitgevers, Den Haag, p.38.

Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (2010), Ecologische Hoofdstructuur.

http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640949&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_document_id=110237&p_node_id=2179195&p_mode=BROWSE (bezocht op 08-03-2010)

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) in samenwerking met ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, ministerie van Verkeer & Waterstaat, ministerie van Economische Zaken (2004), Nota Ruimte, ruimte voor ontwikkeling.

<http://www2.vrom.nl/notaruimte/> (bezocht op 15-03-2010)

Provincie Overijssel (2006), Natuurgebiedsplan Overijssel, Begrenzingsplan voor de nieuwe natuur en beheersgebieden in Overijssel, p.41.

http://www.natuurbeheer.nu/media/File/natuurgebiedsplan_overijssel_sept2006.pdf (bezocht op 05-03-2010)

Provincie Overijssel in samenwerking met gemeente Hardenberg (2008), 'Hardenberg, stad met een streekfunctie'2008-2011.

Provincie Overijssel (2009), Omgevingsvisie Overijssel, Visie en uitvoeringsprogramma voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel.

<http://www.overijssel.nl/thema's/ruimte-wonen/omgevingsvisie/documenten/omgevingsvisie/> (bezocht op 14-04-2010)

Provincie Overijssel in samenwerking met waterschap Regge & Dinkel, Groot Salland, Velt & Vecht, gemeente Dalfsen, gemeente Ommen, gemeente Hardenberg, Overijssels Particulier Grondbezit, regionaal Bureau voor Toerisme Vechtdal-Ijsseldelta, Staatsbosbeheer (2009), Masterplan Ruimte voor de Vecht.

Velt & Vecht (2009), Meerjarenbeleidsvertaling en raming 2010-2014.

Waterschap Velt & Vecht in samenwerking met waterschap Regge & Dinkel, Groot Salland, Reest & Wieden, Rijn & IJssel (2010), waterbeheerplan 2010-2015.

Wolfert H., A. Corporaal, G. Maas, K. Maas, B. Makaske, P. Termes (2009), Toekomst van de Vecht als een halfnatuurlijke laaglandrivier, Bouwstenen bij de grensoverschrijdende Vechtvisie 2009.

<http://www.devecht.eu/Portals/744ae193-0ab2-41d0-97f9-b58b1d20d5af/Documenten/Totaal%20Toekomst%20van%20de%20Vecht%20LR%202010.pdf>

(bezocht op 05-03-2010)